Sander Rigter, Margriet van Laar, Matthijs Bossong

Trimbos instituut

Netherlands Institute of Mental Health and Addiction

Aanbod en gebruik van cannabisproducten in de coffeeshop

Sander Rigter, Margriet van Laar, Matthijs Bossong

Aanbod en gebruik van cannabisproducten in de coffeeshop

Trimbos-instituut, Utrecht
Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS)
Programma Drug Monitoring & Policy
juli, 2019

Trimbos instituut
Netherlands Institute of Mental Health and Addiction

Colofon

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van:
het Ministerie van VWS, Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie

Samenstelling:
Sander Rigter
Margriet van Laar
Matthijs Bossong

Projectleiding
Matthijs Bossong

Beeld omslag
Personen afgebeeld op de omslag van deze uitgave zijn modellen en hebben geen relatie tot het onderwerp van deze uitgave.

Vormgeving en productie
Canon Nederland N.V.

Beeld
www.gettyimages.com

Deze uitgave is te downloaden via www.trimbos.nl/webwinkel met artikelnummer **AF1699**.

Trimbos-instituut
Da Costakade 45
Postbus 725
3500 AS Utrecht
T: 030-297 11 00
F: 030-297 11 11

© 2019, Trimbos-instituut, Utrecht (v 1,0).
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van de samenstellers.

Voorwoord

Utrecht, juli 2019

Op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is onderzoek gedaan naar het aanbod en gebruik van cannabisproducten in Nederlandse coffeeshops.

Voor het onderzoek hebben alle coffeeshops in Nederland de mogelijkheid gekregen tot het invullen van een online vragenlijst. Daarnaast is met enkele coffeeshophouders en cannabisconsumenten een verdiepingsbijeenkomst gehouden.

Onze dank gaat uit naar iedereen die heeft meegewerkt aan dit onderzoek. Het secretariaat van de Bond voor Cannabis Detaillisten (BCD) en Dr. Nicole Maalsté van de Universiteit Utrecht voor de hulp bij het opzetten en uitzetten van de vragenlijst. Birgit Vogels van het DIMS bureau voor het aanschrijven van alle coffeeshops. De coffeeshopeigenaren voor het invullen van de enquête. Stichting Cannawijzer voor de bijdrage aan de verdiepingsdag en het uitnodigen van enkele consumenten voor deze bijeenkomst. Natuurlijk deze consumenten zelf voor hun bijdrage. Tenslotte bedanken we de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd voor hun toelichting op de wetgeving betreffende de verschillende cannabisproducten.

Inhoud

Voorwoord **3**

Samenvatting **7**

Summary **9**

1 Inleiding **11**
1.1 Onderzoeksvragen 13

2 Opzet en uitvoering van het onderzoek **15**
2.1 Vragenlijst 15
2.2 Focusgroep 15
2.3 Verwerking van de gegevens 16

3 Resultaten **17**
3.1 Aanbod cannabisproducten in de coffeeshop 18
3.2 Verwachtingen en wensen aanbod cannabisproducten 20
3.3 Huidige gebruikswijzen cannabis 22
3.4 Verwachtingen en wensen gebruikswijzen cannabis 23
3.5 Wetgeving 26

4 Discussie **27**

5 Conclusies **31**

Referenties **33**

Bijlage A Vragenlijst 'Aanbod en gebruik van cannabisproducten' **35**

Samenvatting

In Nederland verkopen coffeeshops traditioneel hasj en wiet. Die wordt door veruit de meeste cannabisgebruikers geconsumeerd in een joint met tabak. In met name Noord-Amerika heeft er mede als gevolg van legalisering en regulering van de cannabisketen de afgelopen jaren een aanzienlijke verandering plaatsgevonden in het aanbod en gebruik van cannabisproducten. Zo zijn daar nu allerhande nieuwe cannabishoudende etenswaren ('edibles') beschikbaar, zoals snoep en chocolade. Ook wordt het verdampen van cannabisproducten daar steeds populairder, met name van potente cannabisextracten zoals concentraten. In dit onderzoek hebben we middels een vragenlijst aan coffeeshopeigenaren en een verdiepende focusgroep met coffeeshopeigenaren en cannabisconsumenten het aanbod en gebruik van cannabisproducten in de Nederlandse coffeeshop in kaart gebracht. Ook is geïnventariseerd welke verwachtingen en wensen er bestaan betreffende aanbod en gebruik van cannabisproducten. Het aanbod van cannabisproducten in de Nederlandse coffeeshop bestaat nog steeds hoofdzakelijk uit wiet, hasj en joints. Ook rookt de overgrote meerderheid van klanten in de coffeeshop cannabis nog steeds in combinatie met tabak. Echter, er is een duidelijke ontwikkeling te zien in het aanbod, de vraag en het gebruik van cannabisproducten. Er lijkt een nieuw type gebruiker dat cannabis op een 'gezondere' manier wil consumeren. Ook zijn er nieuwe cannabisproducten op de markt zoals edibles, concentraten en oliën. Hoe groot de behoefte en de vraag vanuit de consument naar deze nieuwe producten precies is, is niet bekend. Coffeeshopeigenaren willen aan de toenemende behoefte aan nieuwe producten voldoen. Men speelt daarmee ook in op een algemeen rookverbod in de coffeeshops (per 1 juli 2022) zoals aangekondigd in het Nationaal Preventieakkoord. De huidige wetgeving laat dit echter niet toe. Het is de vraag of er via coffeeshops voldaan kan worden aan zo'n veranderende behoefte. De rol of functie van coffeeshops kan mogelijk veranderen. De kans bestaat dat de coffeeshop zich steeds meer ontwikkelt tot een afhaalpunt van wiet en hasj, en dat gebruikers zich wenden tot alternatieve verkooppunten van een 'nieuwe generatie' cannabisproducten, in zoverre daar een toenemende behoefte aan is. Het alternatief is dat het coffeeshops door een verandering van de wet toegestaan wordt een breder assortiment aan cannabishoudende producten aan te bieden. Het is hierbij van belang om de behoefte en vraag van de consument naar nieuwe cannabisproducten en gebruikswijzen nauwkeurig in kaart te brengen en om meer te weten over mogelijke risico's en gezondheidseffecten.

Summary

Traditionally, Dutch coffee shops sell hashish and weed. The vast majority of cannabis users consume this in a joint with tobacco. In recent years, there has been a significant change in particularly North America in the supply and use of cannabis products, partly due to the legalization and regulation of the cannabis chain. All sorts of new cannabis-containing foods ('edibles') are now available there, such as candy and chocolate. The vaping of cannabis products is also becoming more popular there, particularly vaping of potent cannabis extracts such as concentrates. In this study, we examined the supply and use of cannabis products in the Dutch coffee shop through a questionnaire for coffee shop owners and an in-depth focus group with coffee shop owners and cannabis consumers. We also determined the expectations and wishes regarding supply and use of cannabis products. According to coffee shop owners, the supply of cannabis products in the Dutch coffee shop still mainly consists of weed, hashish and joints. Also, the vast majority of customers in the coffee shop still smoke cannabis in combination with tobacco. However, there are some remarkable trends in the supply, demand and use of cannabis products. There seems to be a new type of user who wants to consume cannabis in a 'healthier' way. There are also new cannabis products available on the market, such as edibles, concentrates and oils. The exact demand from the cannabis consumer for these new products is unknown. Coffee shop owners are willing to meet the need for these new cannabis products. In this way, they also anticipate a general smoking ban in coffee shops (as of 1 July 2022) as announced in the National Prevention Agreement. However, current legislation does not allow this. The question is whether such a changing need can be met through coffee shops. The role or function of coffee shops may alter. There is a chance that the coffee shop will further develop into counters where weed and hashish are sold (and not consumed), and that users will turn to alternative places to purchase this 'new generation' of cannabis products, in so far as there is an increasing need for it. The alternative is that a change in the law will allow coffee shops to offer a wider range of cannabis-containing products. It is important here to examine the exact need and demand of consumers for new cannabis products and methods of use and to know more about potential risks and health effects.

1 Inleiding

In Nederland verkopen coffeeshops traditioneel wiet en hasj. Deze producten worden in eigen land gekweekt (nederwiet) of uit het buitenland geïmporteerd. Het overgrote deel van deze producten wordt in Nederland gerookt in combinatie met tabak in een joint (Nationale Drug Monitor, 2018). Incidenteel wordt er in de coffeeshop ook cannabishoudende etenswaar ('edibles') verkocht, zoals cake, brownies of bonbons.

De afgelopen jaren is er in het buitenland veel veranderd op het gebied van het cannabisbeleid. In landen als Uruguay en Canada en in verschillende staten in de Verenigde Staten is inmiddels sprake van legalisering en regulering van de cannabisketen (Blankers et al., 2017; National Conference of State Legislatures, 2019). Mede als gevolg van deze beleidsveranderingen is er in deze gebieden een sterk veranderende situatie zichtbaar wat betreft aanbod en gebruik van cannabisproducten (Russel et al., 2018; Spindle et al., 2019; Strada et al., 2019). Zo is er in Noord-Amerika een nieuwe generatie edibles beschikbaar (zoals snoep en chocolade) en wordt het verdampen van cannabisproducten daar steeds populairder. Met name concentraten, zeer potente cannabisextracten die in de vorm van dabs of oliën worden verdampt, veroveren een steeds groter aandeel van de markt (Russel et al., 2018; Spindle et al., 2019; Strada et al., 2019). Een bijkomend fenomeen is dat de hoeveelheid THC en CBD, de voornaamste cannabinoïde stoffen in cannabis, in deze nieuwe producten en met nieuwe toedieningsmethoden nauwkeurig bepaald kan worden (MacCallum en Russo, 2018; www.leafly.com; www.weedmaps.com).

Cannabis bevat meer dan 100 'cannabisachtige' stoffen, cannabinoïden genoemd. De twee voornaamste cannabinoïden zijn Δ9-tetrahydrocannabinol (THC) en cannabidiol (CBD). THC is verantwoordelijk voor de psychische en lichamelijke effecten van cannabis, zoals het gevoel van 'high' en euforie, maar bijvoorbeeld ook voor de verhoogde hartslag, de lachkick of mogelijke angstgevoelens. CBD veroorzaakt geen geestverruimende effecten, maar lijkt de effecten van THC juist te verminderen. Niet alleen de hoeveelheid THC, maar dus ook de verhouding tussen THC en CBD bepaalt de effecten van cannabis (Curran et al., 2016; Iseger en Bossong, 2015; Niesink en van Laar, 2016). De afgelopen jaren is er veel belangstelling voor de mogelijke therapeutische toepassingen van cannabinoïden, met name van CBD. Hoewel CBD in lage doseringen vrij verkrijgbaar is bij de drogist, is er nog weinig wetenschappelijk bewijs voor de klinische effectiviteit van CBD. CBD is geregistreerd voor de behandeling van zeldzame epileptische aandoeningen bij kinderen (Devinsky et al., 2018). Daarnaast vindt er momenteel veel onderzoek

plaats naar de effectiviteit van CBD bij de behandeling van onder andere verslaving en psychotische stoornissen (Iseger en Bossong, 2015).

In navolging van de ontwikkelingen in het buitenland bieden in Nederland coffeeshops ook steeds vaker alternatieve cannabisproducten aan naast het reguliere aanbod van wiet en hasj. Ook worden CBD-producten als olie en capsules aangeboden via drogisterijen, internetshops en andere winkels. In toeristenwinkels in Amsterdam worden allerlei cannabisproducten verkocht, zoals lolly's. De burgemeester van Amsterdam sprak zich dit jaar nog uit voor een verbod op verkoop van dit soort producten buiten de coffeeshop (www.telegraaf.nl). Het is echter onbekend hoe het huidige aanbod van cannabisproducten in de coffeeshop er precies uitziet en wat de verwachtingen van coffeeshopeigenaren zijn op dit gebied.

Onderzoeksresultaten uit 2016 laten zien dat veruit de meeste consumenten cannabisproducten roken, meestal in combinatie met tabak. Desondanks is er de afgelopen jaren een enorme toename in alternatieve gebruikswijzen van cannabis, zoals inname door verdampen ('vapen') of door verwerking in voedsel (Nationale Drug Monitor 2017; figuur I-1). De gebruikswijzen van cannabis in de coffeeshop en de verwachtingen op dit gebied van coffeeshopeigenaars zijn onbekend.

In het Nationaal Preventieakkoord is overeengekomen dat per 1 juli 2022 de horeca geheel rookvrij is. Ook rookruimtes zijn dan niet meer toegestaan. Dit geldt dus ook voor de coffeeshops. Een rookverbod in de coffeeshop is mogelijk van grote invloed op het aanbod van cannabisproducten in de coffeeshop en de wijze waarop deze producten in de coffeeshop gebruikt kunnen worden.

Figuur I-1 Cannabis gebruiksmethode in de afgelopen 12 maanden.

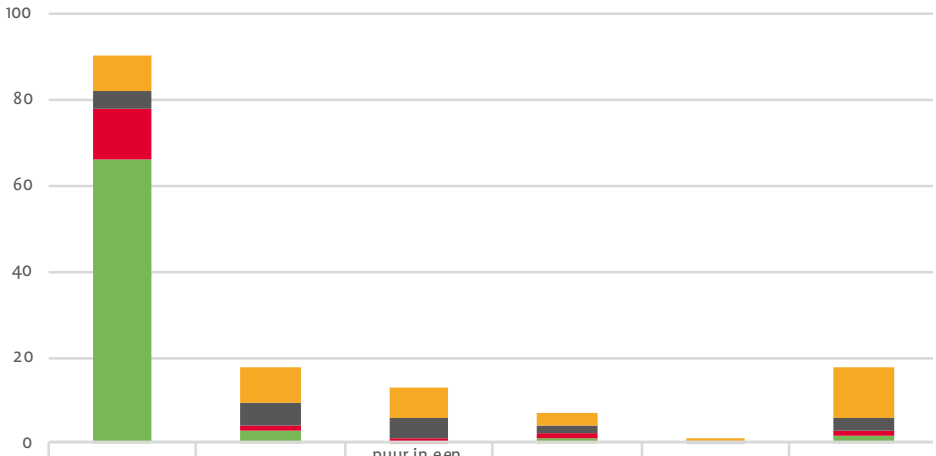

	joint	puur als sigaret	puur in een pijpje, chillum of bong	vaporizer	e-sigaret of shisha-pen	voedsel, drank of anders
zelden	8,1	8,2	7,4	3,0	0,9	11,4
soms	4,6	5,5	4,7	1,8	0,4	2,9
meestal	11,5	1,5	0,9	1,0	0,0	1,5
altijd	66,3	2,7	0,2	1,3	0,0	1,7

Weergegeven als percentage van gebruikers (>18 jaar) naar frequentie van toepassing gebruiksmethode (peiljaar 2016). Bron: LSM-A/Leefstijlmonitor, Trimbos i.s.m. RIVM en CBS.

1.1 Onderzoeksvragen

De centrale vraag van dit onderzoek is: "Wat voor cannabisproducten worden er in Nederlandse coffeeshops verkocht en op welke manier worden deze gebruikt?".

Deelvragen zijn:

- Wat voor cannabisproducten worden er in Nederlandse coffeeshops verkocht?
- Wat zijn de verwachtingen en wensen van coffeeshophouders en consumenten wat betreft aanbod van cannabisproducten in de coffeeshop?
- Op welke manier worden cannabisproducten in Nederlandse coffeeshops gebruikt?
- Wat zijn de verwachtingen en wensen van coffeeshophouders en consumenten wat betreft gebruik van cannabisproducten in de coffeeshop?
- Wat zijn de randvoorwaarden (wetgeving, beleid, etc.) die hierbij een rol spelen?

Verdampen van een cannabisconcentraat met een vapepen

Eetbare cannabisproducten of 'edibles'

2 Opzet en uitvoering van het onderzoek

2.1 Vragenlijst

Ter beantwoording van de onderzoeksvragen is een vragenlijst ontwikkeld over aanbod en gebruik van cannabisproducten in de coffeeshop. Deze vragenlijst is voorgelegd aan coffeeshopeigenaars. De vragenlijst bestond uit maximaal 29 vragen (aantal afhankelijk van de gegeven antwoorden) die onderverdeeld waren in vier categorieën. Ten eerste hebben we enkele demografische gegevens van de coffeeshops verzameld, zoals provincie waarin de coffeeshop gevestigd is. Vervolgens werden er vragen gesteld over het aanbod van cannabisproducten in de coffeeshop en over de wijze waarop verschillende cannabisproducten worden genuttigd in de coffeeshop. Tenslotte is gevraagd naar de verwachtingen en wensen voor de toekomst wat betreft aanbod en gebruik, en naar welke andere zaken invloed hadden op het aanbod van producten en het gebruik daarvan.

De vragenlijst is opgesteld met behulp van LimeSurvey en kon anoniem ingevuld worden op een afgeschermde website. Coffeeshopexploitanten die aangesloten zijn bij de Bond van Cannabis Detaillisten (BCD) of Platform Cannabisondernemers Nederland (PCN) zijn via email en WhatsApp groepen uitgenodigd de vragenlijst in te vullen. Ongeveer een derde van de coffeeshops in Nederland is bij één van beide brancheorganisaties aangesloten. Daarnaast is aan 578 coffeeshops per brief gevraagd de enquête in te vullen. In totaal heeft men zes weken de tijd gehad om alle vragen te beantwoorden.

2.2 Focusgroep

Om een beter inzicht te krijgen in ervaringen, meningen en visies betreffende aanbod en gebruik van cannabisproducten in de coffeeshop is er een focusgroep georganiseerd op het Trimbos-instituut. Een focusgroep is een onderzoeksinstrument dat de groepsdiscussie stimuleert, waardoor argumenten, belangen en emoties duidelijker naar voren komen. Voor de focusgroep waren afgevaardigden van verschillende partijen uitgenodigd. Ten eerste konden coffeeshophouders aan het einde van de vragenlijst hun interesse voor deelname aan de focusgroep kenbaar maken. Daarnaast was de cannabisconsument vertegenwoordigd in de vorm van een afvaardiging van een stichting die hun belangen behartigt. Deze stichting had op verzoek van het Trimbos-instituut vijf cannabisconsumenten uitgenodigd om deel te nemen aan de focusgroep. De focusgroep duurde

ongeveer 2,5 uur en was opgedeeld in een thema *aanbod van cannabisproducten in de coffeeshop* en een thema *gebruik van cannabisproducten in de coffeeshop*. Tussentijdse resultaten van de vragenlijst vormden het uitgangspunt van de discussie.

2.3 Verwerking van de gegevens

Alle gegevens zijn verzameld en verwerkt conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De resultaten van de vragenlijst zijn anoniem verkregen en opgeslagen, geanalyseerd en weergegeven in Microsoft Excel. De open vragen zijn geclusterd op onderwerp. Van de gehele focusgroep zijn audio-opnamen gemaakt die later zijn uitgewerkt. Deelnemers aan de focusgroep hebben geïnformeerde toestemming gegeven voor deelname en het verkrijgen van audio-opnamen.

In dit rapport is ervoor gekozen om de resultaten van de vragenlijst te gebruiken om de huidige situatie betreffende aanbod en gebruik van cannabisproducten in de coffeeshop weer te geven. Vervolgens zijn de open vragen in de vragenlijst en de discussies tijdens de focusgroep gebruikt om zaken te duiden.

Voor het onderzoek hebben wij onderscheid gemaakt tussen aan de ene kant het huidige aanbod en de verwachtingen en wensen voor de toekomst en aan de andere kant de huidige gebruikswijzen en verwachtingen en wensen voor de toekomst.

Verdampen van cannabis als plantmateriaal

3 Resultaten

Voor dit onderzoek zijn 578 houders van coffeeshops in Nederland uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. Van 8 coffeeshops kregen we de uitnodigingsbrief retour. Van de overige 570 coffeeshops vulden 54 coffeeshops de vragenlijst volledig in, waarmee de respons 9,5% was. Figuur III-1 geeft een overzicht van de spreiding van deze coffeeshops over de verschillende provincies. Zie Bijlage A voor een volledig overzicht van de resultaten van de vragenlijst.

Figuur III-1 Spreiding van de coffeeshops die de vragenlijst hebben ingevuld.

Van de 54 coffeeshops gaven 22 (41%) aan dat er meer dan 10 coffeeshops gevestigd zijn in hun gemeente. 19 respondenten (35%) antwoordden dat er in hun gemeente 2 tot 5 coffeeshops zijn (Tabel III-1).

Tabel III-1 Aantal coffeeshops in de gemeente

Aantal coffeeshops in de gemeente	Aantal respondenten (%)
1	8 (15%)
2 tot 5	19 (35%)
6 tot 10	5 (9%)
Meer dan 10	22 (41%)

De coffeeshops die de vragenlijst hadden ingevuld lieten een enorme variatie zien in het aantal klanten dat wekelijks hun zaak bezoekt. Gemiddeld waren dit er naar schatting ongeveer 3500, met een spreiding van enkele honderden tot meer dan 10.000. Verder schatten de coffeeshopeigenaars in dat ongeveer 44% van de bezoekers jonger was dan 30 jaar, dat 33% een leeftijd had tussen de 31 en 40 jaar, en dat 23% ouder was dan 40 jaar.

Aanbod cannabisproducten in de coffeeshop

De cannabisproducten die traditioneel in de coffeeshop verkocht worden zijn wiet en hasj. Deze kunnen afkomstig zijn uit Nederland of uit het buitenland. Wiet en hasj worden meestal per gram verkocht. Daarnaast worden vaak voorgedraaide joints verkocht (Tabel III-2).

Tabel III-2 Aanbod van traditionele cannabisproducten in de coffeeshop

	nederwiet	buitenlandse wiet	nederhasj	buitenlandse hasj	joints
ja	54 (100%)	22 (41%)	28 (52%)	50 (93%)	50 (93%)
nee	0	32 (59%)	26 (48%)	4 (7%)	4 (7%)

Bijna alle coffeeshops verkochten voorgedraaide joints met daarin wiet (98%) of hasj (90%). Slechts 8% verkocht joints met daarin wiet met een hoog percentage CBD (CBD-joints).

De afgelopen jaren worden ook steeds vaker andere producten aangeboden. In ongeveer de helft van de coffeeshops worden edibles aangeboden. Andere producten komen minder vaak voor (Tabel III-3). Van alle coffeeshops geven er 12 aan (22%) dat hun klandizie voor meer dan 25% uit buitenlandse toeristen bestaat. Bij de overige 42 coffeeshops (78%) is minder dan 25% van de klanten een toerist. Er lijkt tussen beide typen coffeeshops geen verschil te zijn in het aanbod van edibles: 4 van de 12 (33%) coffeeshops met relatief veel toeristen en 22 van de 42 (52%) coffeeshops met weinig toeristen verkopen edibles.

Tabel III-3 Aanbod van alternatieve cannabisproducten in de coffeeshop

	edibles	drinkables	olie/capsules	concentraten
ja	26 (48%)	7 (13%)	9 (17%)	8 (15%)
nee	28 (52%)	47 (87%)	45 (83%)	46 (83%)

Van de coffeeshops die aangeven edibles te verkopen zegt 65% dat dit gaat om spacecake, 38% verkoopt brownies, 31% chocola/bonbons, 27% koekjes en 27% snoep. Daarnaast werd bij de categorie overig door 15% stroopwafels genoemd (bijlage A). Het overgrote deel werd zelfgemaakt (88%). Toch kocht ook meer dan de helft van de coffeeshops één of meer soorten edibles in. Sommige eigenaars lieten een laboratorium ook onderzoek doen naar de hoeveelheid cannabinoïden die de edibles bevatten.

Drinkbare cannabishoudende producten werden zelden verkocht. Vijf coffeeshops verkochten milkshakes, maar het is niet helemaal duidelijk of deze producten ook aanzienlijke hoeveelheden cannabinoïden bevatten of dat ze eerder als 'superfood' dranken gezien moeten worden. Daarnaast werd er in één coffeeshop cannabisthee verkocht en in een ander frisdrank met cannabis.

Geen enkele coffeeshop verkocht wietolie. Daarentegen gaf 17% van de coffeeshops aan CBD-olie te verkopen. Concentraten werden door 15% van de coffeeshops verkocht. Dit zijn zeer potente cannabisextracten die in de vorm van dabs of oliën worden verdampt.

Bij de vraag over het deel van de totale omzet dat de verkoop van de verschillende cannabisproducten uitmaken geven de deelnemende coffeeshops aan dat gemiddeld 62% van de totale omzet bestaat uit de verkoop van wiet, gevolgd door hasj (20%) en voorgedraaide joints (16%). Alternatieve cannabisproducten zoals spacecake, capsules of oliën maken op dit moment 2,4% van de omzet uit. Het aandeel van de verkoop van deze alternatieve producten in de totale omzet varieert tussen de 0 en 10%.

Van de 54 respondenten geven er 32 (59%) aan dat het huidige aanbod van cannabisproducten in de coffeeshop goed aansluit bij de wensen van de consument. Deze coffeeshops geven aan dat hun klanten tevreden zijn met de huidige soorten wiet en hasj die verkocht worden, en dat de kwaliteit van die producten wordt gewaardeerd. Bij sommige coffeeshops worden relatief veel edibles verkocht, terwijl hier bij andere shops vanuit de bezoekers geen behoefte aan is.

Van de coffeeshops die aangeven dat het huidige aanbod niet voldoet aan de vraag vanuit consumenten (41%) wordt het meest genoemd dat consumenten steeds vaker vragen naar edibles en CBD-producten. Ook bestaat er volgens de coffeeshopeigenaars bij consumenten vraag naar meer zuivere soorten Indica en Sativa, dus een duidelijker

onderscheid in soorten met een mentaal stimulerend en energiek effect (Sativa) en soorten met een meer ontspannend en rustgevend effect (Indica). Dit in tegenstelling tot de veelal hybride cannabissoorten die momenteel op de markt zijn.

Verder stellen de coffeeshopeigenaars dat er bij de consument behoefte is aan voorgedraaide joints zonder tabak én aan aangename tabaksvervangers om joints mee te maken. Ook wil de gebruiker producten met diverse hoeveelheden werkzame stoffen én er zeker van zijn dat producten biologisch zijn. Over het algemeen merken zij bij de consument een behoefte aan een groter aanbod van cannabisproducten. Het grootste probleem dat coffeeshopeigenaars ervaren om aan deze toenemende behoefte te voldoen is de maximale voorraad van 500 gram die zij mogen hebben. Hierdoor is het niet mogelijk in te zetten op zo'n diverse vraag van de consument. In mindere mate wordt ook gevraagd naar cannabisolie en concentraten.

Alle coffeeshops geven nu al uitgebreide informatie bij de producten die zij verkopen, zoals informatie over de verschillen tussen de soorten (sterkte, Indica/Sativa/Hybride, smaak, teelt, ervaringen van andere gebruikers met deze soort en de te verwachten effecten). Sommige coffeeshops geven ook actief informatie over wat te doen bij negatieve ervaringen. Ook hebben veel coffeeshops foldermateriaal in de coffeeshop liggen, hoewel wordt opgemerkt dat dit erg algemene informatie bevat. Sommige coffeeshops hebben ook folders over hulp bij stoppen en/of verslaving. Wat hierbij opvalt is dat de aangeboden informatie niet uniform is en iedere coffeeshop dus een eigen verhaal vertelt. Vrijwel alle coffeeshops geven aan dat het personeel een grote rol speelt bij het overbrengen van de informatie aan de klant en enkelen geven specifiek aan dat hun personeel hier een cursus voor heeft gevolgd. Tenslotte merken sommige coffeeshops op dat de meeste van hun bezoekers al voldoende op de hoogte zijn en er alleen bij specifieke vragen informatie wordt gegeven.

3.2 Verwachtingen en wensen aanbod cannabisproducten

Coffeeshopeigenaars geven aan dat ze het belangrijk vinden om goede productinformatie te kunnen verschaffen. Aspecten die in dat kader het meest genoemd worden zijn THC/CBD gehalte en de afwezigheid van bestrijdingsmiddelen, schimmels en zware metalen. Ook worden genoemd gehalte van terpenen, de soortnaam, Indica/Sativa/Hybride en de kweekmethode (biologisch/hydro). Er is een duidelijke behoefte om een deel van deze facetten vast te kunnen stellen middels laboratoriumanalyses, zodat klanten goed geïnformeerd kunnen worden. Daarnaast geven sommige coffeeshops aan dat er behoefte is aan goede opleiding voor het personeel.

"Men wil kunnen zeggen dit zit erin en dit gaat het met je doen, maar op dit moment mag je geeneens testen. Je weet ook niet of er vervuiling in zit."

Ten aanzien van de toekomst hebben de coffeeshophouders verschillende visies, waarbij allen hopen op een situatie die beter is dan die van nu. Het traditionele aanbod van wiet dient van betere bewezen kwaliteit te zijn, met hopelijk meer aanbod (bijvoorbeeld ook CBD producten) en lagere prijzen. Daarnaast hoopt men dat hasj beschikbaar blijft. Ook hoopt men dat het aanbod uitgebreid kan worden met andere cannabisproducten (edibles, concentraten en andere vormen). Coffeeshopeigenaars geven aan dat indien het aanbod uitgebreid wordt, een coffeeshop dan wel meer voorraad in huis moet kunnen hebben dan de nu toegestane 500 gram, anders is dit onuitvoerbaar.

"Dat de schimmige achterdeur wellicht verdwijnt en er een open markt ontstaat met transparante en controleerbare producten en een veilige werkomgeving."

Coffeeshops geven aan dat in het experiment wordt uitgegaan van maximaal 10 kwekers. Ze zijn van mening dat deze kwekers hierdoor een zeer invloedrijke positie krijgen. Een aantal coffeeshopeigenaars stelt dat het beter zou zijn om een situatie te creëren met zoveel mogelijk kwekers, die volgens alle regels werken en een vergunning hebben. Volgens hen heb je op die manier marktwerking met kwalitatief goede producten en krijgt de consument een divers aanbod. Ze stellen bovendien dat biologische wiet alleen gekweekt kan worden door kleinschalige kwekers; het is immers onwaarschijnlijk dat grote kwekers de keus maken om geen bestrijdingsmiddelen te gebruiken.

Een andere voorwaarde die genoemd wordt door coffeeshopeigenaars bij het uitgebreidere aanbod is een aanpassing van de huidige wetgeving (zie ook paragraaf 3.5). Ook moet er betere informatie komen over de diverse producten én gecertificeerde cursussen voor het personeel.

"Edibles zullen opkomen. Coffeeshops worden cannabis-speciaalwinkels waarin alles rondom cannabis verkocht wordt en waar kennis over de producten en de informatie-voorziening naar de klant steeds belangrijker wordt."

Coffeeshops geven aan dat zij steeds vaker mensen in de coffeeshop krijgen die cannabis voor medicinale doeleinden gebruiken. Voor deze mensen zijn goede, constante producten wellicht nog belangrijker dan voor recreatieve cannabisgebruikers.

Op dit moment sluit het aanbod in de coffeeshop volgens de meeste coffeeshopeigenaren aan bij de vraag van de consument, in ieder geval bij de vraag van de consument die in de coffeeshop komt. Voorlopige uitkomsten van een groot online onderzoek onder cannabisconsumenten (Graspoll, www.grasspoll.nl) laten zien dat ongeveer de helft van de gebruikers (wel eens) producten koopt buiten de coffeeshop. Coffeeshopeigenaren

delen de bezorgdheid dat als coffeeshops alleen hasj en wiet mogen verkopen, die ook nog eens niet getest is, deze mensen mogelijk uit de coffeeshop zullen blijven.

3.3 Huidige gebruikswijzen cannabis

In het tweede deel van de enquête is gevraagd naar de wijze waarop cannabisproducten worden genuttigd in de coffeeshop. In 46 coffeeshops (85%) hebben de klanten de gelegenheid ook gelijk hun aangeschafte producten te nuttigen. Zeven coffeeshops (15%) gaven aan enkel een afhaalpunt te zijn. De coffeeshopeigenaars die de vragenlijst hebben ingevuld schatten in dat zo'n 40% van hun klanten enkel cannabis koopt en zo'n 60% het in de coffeeshop nuttigt. Tussen de coffeeshops waren flinke verschillen. Bij de afhaalpunten kochten de klanten alleen cannabis en bij sommige andere coffeeshops nuttigde 95% van de klanten ook hun aangeschafte cannabis.

Van de 46 coffeeshops waar gelegenheid is tot het nuttigen van cannabisproducten gaven er 45 aan dat in hun coffeeshop cannabis met tabak wordt gerookt. In 83% van deze coffeeshops werd cannabis ook puur gerookt, in 72% werd cannabis gedampt, in de helft van de coffeeshops werd cannabis gegeten en in 17% van de coffeeshops werd cannabis gedronken (Tabel III-4). Bij deze laatste categorie was het niet bekend in hoeverre dit THC-bevattende cannabis betrof. Twee coffeeshops gaven aan een waterpijp te hebben en één coffeeshop bood tabaksvervangers aan.

Tabel III-4 Gebruikswijze van cannabis in de coffeeshops die gelegenheid bieden voor consumptie.

	tabak	puur	verdampen	eten	drinken
ja	45 (98%)	38 (83%)	33 (72%)	23 (50%)	8 (17%)
nee	1 (2%)	8 (17%)	13 (28%)	23 (50%)	38 (83%)

Coffeeshopeigenaars geven aan dat gemiddeld genomen ongeveer 88% van de klanten in de coffeeshop hun cannabis rookt in combinatie met tabak. Ongeveer 9% van de klanten rookt cannabis puur, 3% verdampt cannabis en 1% eet of drinkt het of nuttigt het op een andere manier (zie figuur III-2).

Figuur III-2 Percentage gebruik van de verschillende consumptiewijzen in de coffeeshop.

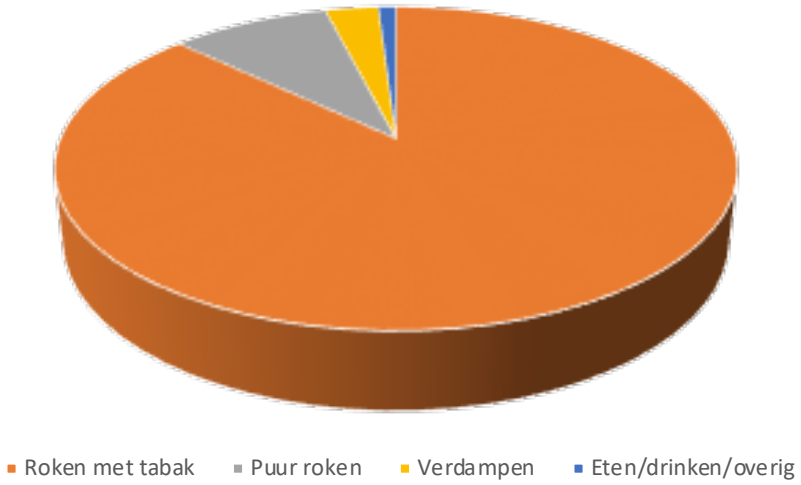

Tot op heden wordt weinig gecontroleerd op het gebruik van tabak in de coffeeshop. Een belangrijk probleem dat hierbij naar voren komt is de manier waarop er gecontroleerd kan worden of consumenten joints met tabak gebruiken en hoe de coffeeshop dit zelf zou moeten controleren.

Twee nieuwe gebruiksmethoden die genoemd worden zijn microdoseren (met druppels olie) en 'raw juicen' (waarbij er 'juice' wordt verkregen uit plantmateriaal en je een product krijgt waar veel cannabinoïden in zuur vorm voorkomen), maar deze methoden vinden niet in de coffeeshops plaats.

3.4 Verwachtingen en wensen gebruikswijzen cannabis

Nederland heeft een traditie van het roken van cannabis, met name in combinatie met tabak. De coffeeshopeigenaren verwachten niet dat hier snel veranderingen in optreden. De consument is gewend aan een bepaalde smaak en effect, en tabak is natuurlijk ook verslavend. In coffeeshops biedt men wel al lange tijd alternatieven aan voor het roken van cannabis met tabak, zoals tabaksvervangers, waterpijpen en vaporisers. Recentelijk zijn daar vapepennen, olie en edibles bijgekomen.

Sinds juli 2008 mag er volgens de Tabakswet niet meer worden gerookt in de horeca. Vanaf dat moment is er in een deel van de coffeeshops geëxperimenteerd met tabaksvervangers, maar deze sloegen slecht aan. Volgens de coffeeshophouders kon je er

niet goed een joint mee draaien, brandden ze niet goed en was de smaak niet lekker. Ze hopen daarom dat er een goed product komt als vervanger voor tabak.

In een land als de VS is een enorme toename geweest van edibles, vapepennen en andere producten en maakt wiet nog maar een beperkt deel uit van de verkoop. De coffeeshopeigenaren zien in Nederland niet zo snel zo'n verandering plaatsvinden. Olie, extracten en edibles mogen op dit moment niet verkocht worden in de coffeeshop. Het is daarom moeilijk om deze producten aan te prijzen. Wel is er vanuit bepaalde gebruikers aandacht voor. Consumenten zien dit soort dingen toch via internet en nieuwe media en zijn benieuwd naar deze producten. Maar zolang coffeeshops het niet mogen verkopen of het niet duidelijk is welke coffeeshops het toch verkopen (verbod op affichering) zal de gebruiker het via andere bronnen dan de coffeeshop proberen te verkrijgen. De verwachting van de coffeeshops is dat bepaalde groepen gebruikers die nu al heel specifiek op zoek zijn naar bepaalde cannabissoorten geïnteresseerd zijn in dit soort nieuwe producten en gebruikswijzen. Ook mensen die medicinaal cannabis willen gebruiken en mensen die helemaal geen tabak roken zijn op zoek naar 'gezondere' gebruikswijzen. Vooral de laatste groep lijkt de laatste jaren toe te nemen. De meeste mensen willen op dit moment echter toch blijven bij het jointje met tabak. Een groot verschil met de VS is dat men daar in tegenstelling tot in Europa cannabis al veelal puur rookte.

De aanschaf van een vapepen is voor de consument een behoorlijke investering. Een vapepen kost enkele honderden euro's en vervolgens kost elke 'cartridge' zo'n 50 tot 100 euro. Sommige coffeeshops verkopen nu al dit soort producten tegen inkoopprijs om consumenten te bewegen cannabis zonder tabak te gebruiken.

Een ander probleem dat genoemd wordt is het gebrek aan goede betrouwbare informatie voor gebruikers over alle cannabisproducten en de voor- en nadelen van de verschillende gebruikswijzen. Coffeeshopeigenaars geven aan dat je door puur roken bijvoorbeeld veel beter kunt doseren en dat je dan misschien minder cannabis én tabak gaat nuttigen. Aan de andere kant erkennen ze dat sommige mensen nu al problemen ervaren door het roken van cannabis met tabak, wat wellicht erger wordt als ze cannabis puur gaan gebruiken. Ook is het voor het personeel niet prettig als veel klanten aan de bar puur roken, omdat het personeel daar stoned van wordt.

"Er komt een wijziging van de tabakswet, je wilt als ondernemer, ook uit verantwoordelijkheid, wijzen op minder riskante gebruikswijzen. Je moet de klant ook een beetje voorbereiden op de nieuwe situatie om ze nog naar de coffeeshop toe te krijgen. Je wilt dus andere producten en gebruikswijzen aan de ene kant voor de consument en aan de andere kant voor de toekomst van je coffeeshop. We moeten het dus ondanks alle onduidelijkheden omtrent de regels nu al proberen, anders ben je straks te laat."

Halverwege 2022 komt er een aanpassing van de Tabaks- en rookwarenwet en mag er in coffeeshops helemaal geen tabak meer worden gebruikt, ook niet in rookruimtes. Coffeeshops willen hier op inspelen door nu al alternatieve producten aan te bieden, maar wettelijk is dit niet toegestaan.

"Ga je het risico lopen door andere producten aan te bieden en je vergunning kwetsbaar te maken?"

Waar de coffeeshops vooral bang voor zijn is dat gebruikers niet meer naar de coffeeshop komen of daar minder lang blijven als er niet meer gerookt mag worden en er géén alternatieven zijn. Daardoor verliest de coffeeshop een deel van zijn sociale functie en zicht op de gebruikers. Mogelijk kan het voor de coffeeshops dus zeer ernstige financiële gevolgen hebben, waardoor ook coffeeshops zullen moeten sluiten. En coffeeshopeigenaren vinden al dat er op dit moment weinig coffeeshops zijn ten opzichte van het aantal gebruikers.

Het totale rookverbod in de horeca wordt al heel snel van kracht. Coffeeshops zien liever een langere overgangsperiode en/of de mogelijkheid om alternatieve cannabisproducten aan te kunnen bieden.

"Ik hoop dat door preventie en gezondheidscampagnes door onze overheid de consument eindelijk ook in Nederland gecontroleerde schone cannabis kunnen kopen en ze de mogelijkheid krijgen om cannabis te consumeren met oliën en edibles en er een einde komt aan het roken van cannabis met tabak."

"Ik hoop dat we gewoon kunnen blijven blowen met tabak in de coffeeshop, zo niet denk ik dat veel mensen omkiepen en dat er meer op straat en thuis geblowd wordt"

Coffeeshophouders merken op dat er in theorie in de toekomst producten kunnen worden verkocht die precies een bepaalde hoeveelheid van een cannabinoïde stof bevatten, die dan aan klanten kunnen worden aanbevolen voor een specifiek recreatief of medicinaal gebruik. Ze benoemen ook dat het in de praktijk nog niet zover is. Als consumenten nu bij de coffeeshop binnenkomen met bepaalde vragen wordt hen advies gegeven op basis van kennis die aanwezig is bij personeel of bij andere klanten. Op die manier bepaalt een consument heel voorzichtig, door verschillende dingen te proberen, welke soort en welke dosering cannabis prettig en geschikt is.

"Bedenk je dat de consument dit als open source product beschouwt, als je dingen (tabakswet, achterdeur) gaat forceren heb je het risico dat dit fout gaat."

3.5 Wetgeving

Cannabis is in Nederland verboden en opgenomen in de Opiumwet. Hasj en wiet staan op Lijst II en mogen verkocht worden in coffeeshops, maar cannabisolie staat op Lijst I. Over bewerkingsproducten heerst onzekerheid onder coffeeshopeigenaars: zijn nederhasj (gemaakt van nederwiet), THC- of CBD-olie, spacecake en andere cannabishoudende producten legaal in bepaalde omstandigheden of vallen ze onder Lijst I of Lijst II van de Opiumwet? Volgens sommigen zijn producten legaal in Nederland wanneer ze minder dan een bepaalde hoeveelheid (0,2%) THC bevatten (https://www.cbdolie.nl/de-wetgeving-omtrent-cbd/). De productie van dit soort producten in Nederland is illegaal, maar import uit het buitenland zou toegestaan zijn. Anderen stellen dat het van belang is of een product wel of geen cannabisbladeren bevat. Er wordt beweerd dat producten met plantmateriaal onder Lijst II vallen en dat deze producten dus mogen worden verkocht in de coffeeshop (https://coffeeshopbond.nl/blog/edibles-in-nederland). Daarnaast hebben de coffeeshops te maken met lokaal beleid. Voor zover bekend is het alleen in Amsterdam in het coffeeshopbeleid opgenomen dat spacecake wordt 'gedoogd'.

Volgens de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) wordt het in Nederland toegestaan dat coffeeshops hasj en wiet verkopen. Verder zijn alle THC-houdende middelen verboden. Enige uitzondering hierop zijn vezelhennep en zaden bedoeld om vezelhennep te kweken. Deze mogen maximaal 0,2% THC bevatten (https://wetten.overheid.nl/ BWBR0001941/2019-04-02). Voor voedingsmiddelen (eten en drinken) die cannabis bevatten gelden daarnaast nog andere regels. De productie van deze middelen moet aan Europese wetgeving voldoen (https://eur-lex.europa.eu). Hierop wordt in Nederland gecontroleerd door de NVWA (https://www.nvwa.nl/). Coffeeshops mogen dus volgens de Opiumwet en deze Europese regelgeving geen edibles of drankjes met cannabis verkopen.

CBD wordt gezien als voedingssupplement. Er komt een Europees registratiesysteem, waar producenten van CBD-producten zich kunnen registreren. Deze producten moeten aan allerlei eisen voldoen en mogen bijvoorbeeld slechts een minimale hoeveelheid THC bevatten. In Nederland zal vermoedelijk de Opiumwet worden aangepast om dergelijke producten toe te laten.

In coffeeshops mogen dus alleen hasj, wiet en joints verkocht worden. Gemeenten kunnen wel aangeven geen prioriteit aan opsporing te geven, maar andere producten blijven desondanks illegaal.

4 Discussie

In dit onderzoek hebben we middels een vragenlijst aan coffeeshopeigenaars en een verdiepende focusgroep met coffeeshopeigenaars en cannabisconsumenten het aanbod en gebruik van cannabisproducten in de Nederlandse coffeeshop in kaart gebracht. Ook is geïnventariseerd welke verwachtingen en wensen er bestaan betreffende aanbod en gebruik van cannabisproducten.

Aanbod van cannabisproducten in de coffeeshop

Het aanbod van cannabisproducten in de Nederlandse coffeeshop bestaat volgens de deelnemende coffeeshophouders nog steeds hoofdzakelijk uit wiet (gemiddeld 62% van de totale omzet) en in mindere mate hasj (20%) en voorgedraaide joints (16%). Uit ons onderzoek blijkt dat coffeeshops gemiddeld 11 wietvariëteiten (range 6-40) en 6 hasjsoorten (range 5-20) op de menukaart hebben staan. Dit komt overeen met een eerder uitgevoerd menukaartenonderzoek dat na analyse van 241 menukaarten van Nederlandse coffeeshops liet zien dat in de coffeeshop gemiddeld 12 wietvariëteiten en 7 hasjsoorten te koop worden aangeboden (Rigter en Niesink, 2018).

Vanuit de consument lijkt er steeds meer vraag te zijn naar alternatieve cannabisproducten zoals cannabishoudende etenswaren ('edibles'), THC- en CBD-olie of CBD capsules. Mogelijke oorzaken hiervan zijn de toename van medicinaal gebruik van THC- en CBD-olie en de populariteit van CBD-producten in het algemeen als voedingssupplement. De kwaliteit en veiligheid van deze producten laat echter vaak te wensen over en kan daarom zelfs gezondheidsrisico's met zich meebrengen (Hazekamp, 2018). Het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC) rapporteert een stijgend aantal incidenten door het gebruik van cannabisolie, waaronder zowel THC- als CBD-olie (NVIC, 2018). Ook is er een bepaalde groep cannabisgebruikers die de recente ontwikkelingen in Noord-Amerika wat betreft nieuwe producten en gebruikswijzen nauwlettend in de gaten houdt. Tenslotte lijkt een deel van de cannabisconsumenten op zoek te zijn naar alternatieve cannabisproducten en gebruikswijzen om cannabis niet meer met tabak te hoeven consumeren.

Onze bevindingen laten zien dat alternatieve cannabisproducten zoals spacecake, brownies, oliën of capsules momenteel slechts een klein deel van het aanbod vormen van cannabisproducten in de Nederlandse coffeeshop. Deze producten maken gemiddeld 2,4% uit van de totale omzet van de coffeeshops. Desalniettemin geeft ongeveer de helft van de coffeeshopeigenaars in de vragenlijst aan dat ze edibles verkopen, met name in de vorm van spacecake en brownies. Het gaat dan in de overgrote meerderheid

van de gevallen om niet-gestandaardiseerde, zelfbereide producten. CBD-producten worden in beperkte mate aangeboden in de coffeeshop. Concentraten, zeer potente cannabisextracten die in de vorm van dabs of oliën worden verdampt, lijken op de Nederlandse markt geen rol van betekenis te spelen, in tegenstelling tot de situatie in de Verenigde Staten (Spindle et al., 2019; Strada et al., 2019).

Sommige coffeeshops lijken al in te spelen op de toenemende vraag aan alternatieve cannabisproducten vanuit de consument. Anderen geven aan hierop wel in te willen spelen, maar dat onduidelijk is wat de legale status is van deze producten in de Nederlandse coffeeshop. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) laat hierover geen twijfel bestaan: verkoop van THC-houdende producten anders dan wiet, hasj en joints is verboden. De regelgeving betreffende CBD-producten gaat veranderen, zodat dergelijke producten in de toekomst onder bepaalde voorwaarden geproduceerd en verkocht mogen worden.

Gebruikswijzen van cannabisproducten in de coffeeshop

Uit dit onderzoek naar gebruikswijzen van cannabis in de coffeeshop blijkt dat naar inschatting van de deelnemende coffeeshophouders ongeveer 88% van de klanten cannabis rookt in combinatie met tabak. Ongeveer 9% van de klanten rookt cannabis puur, 3% verdampt cannabis en 1% eet of drinkt het of nuttigt het op een andere manier. Deze cijfers lijken enigszins af te wijken van een eerdere meting onder cannabisgebruikers, waarin 5% van de ondervraagden aangeeft cannabis meestal of altijd puur te roken en 3% cannabis meestal of altijd eet (Nationale Drug Monitor, 2017). Mogelijk ziet het gebruikspatroon van de cannabisconsument er in het algemeen iets anders uit dan dat van de coffeeshopbezoeker. Waar in de Leefstijlmonitor bovendien naar gebruikswijze is gevraagd bij mensen die in het laatste jaar cannabis hadden gebruikt is de frequentie van cannabisgebruik wellicht hoger bij de coffeeshopbezoeker. Een toename van de hoeveelheid consumenten dat cannabis puur rookt sluit wel aan bij de stijging die coffeeshopeigenaars rapporteren van het aantal mensen dat geen tabak wil roken en op zoek is naar ‘gezondere’ gebruikswijzen.

Ondanks het feit dat coffeeshopeigenaars de afgelopen jaren hebben ingezet op alternatieve gebruikswijzen van cannabis door het aanbieden van vaporizers, pijpjes en tabaksvervangers is het duidelijk dat de meeste consumenten cannabis nog steeds roken in de vorm van een joint met tabak. Het roken van cannabis met tabak is een hele sterke, verslavende gewoonte die je niet snel verandert. Een algemeen rookverbod zoals aangekondigd in het Nationaal Preventieakkoord is dus mogelijk van invloed op het aanbod van cannabisproducten in de coffeeshop en de wijze waarop deze producten in de coffeeshop gebruikt worden. Een mogelijke toekomstige ontwikkeling is ook dat een aanzienlijk deel van de coffeeshops verandert in afhaalpunten van cannabis, en dus geen gelegenheid meer biedt om in de zaak cannabis te nuttigen. Dit kan gepaard gaan met een toename in maatschappelijke overlast. Een deel van de coffeeshops wil zich meer toeleggen op het aanbod van gestandaardiseerde cannabisproducten zoals

edibles, oliën en cartridges voor in vapepennen, maar de huidige wetgeving laat dat niet toe.

Vanuit het perspectief van de volksgezondheid is het belangrijk om te benadrukken dat verschillende gebruikswijzen van cannabis (eten, roken, verdampen) verschillende effecten en gezondheidsrisico's met zich meebrengen (Russell et al., 2018; Strada et al., 2019). Wanneer cannabis wordt gegeten treden de effecten later op en houden ze langer aan dan wanneer cannabis wordt gerookt of verdampt. Ook is het bij het eten van cannabis moeilijker om precies te doseren, waardoor de kans op overdosering toeneemt. Daarentegen vindt er bij het eten van cannabis geen blootstelling plaats aan schadelijke gifstoffen zoals het geval is bij het roken of verdampen van cannabis. Cannabis verdampen lijkt dan weer minder schadelijk dan cannabis roken, al is de kennis hierover nog beperkt. Het verdampen van cannabis produceert echter sterkere acute effecten en vermindert drastisch de inademing van toxische stoffen vergeleken met het roken van cannabis. Verder wordt er zelden tabak aan cannabis toegevoegd als cannabis wordt verdampt (Strada et al., 2019). De risico's en gezondheidseffecten van nieuwe cannabisproducten zoals concentraten zijn nog grotendeels onbekend.

Verwachtingen en wensen

Ondanks het feit dat meer dan de helft van de coffeeshopeigenaars aangeeft dat het huidige aanbod van cannabisproducten goed aansluit bij de vraag van de bezoeker is er ook een groep coffeeshophouders met een duidelijke wens om een zo uitgebreid mogelijk assortiment aan cannabisproducten aan te kunnen bieden. Zij geven aan dat op die manier aan de veranderende vraag van de consument ten aanzien van aanbod en gebruik van cannabisproducten tegemoet gekomen kan worden. Enkele problemen die door coffeeshopexploitanten genoemd worden die deze gewenste situatie momenteel verhinderen zijn de onduidelijkheid over (de handhaving van) wetgeving op het gebied van cannabisproducten en de maximale voorraad van 500 gram cannabis die coffeeshops mogen hebben. Met het algemene rookverbod in zicht is er een behoefte aan tabaksvervangers van een acceptabele kwaliteit. Coffeeshops willen graag goede en betrouwbare productinformatie verschaffen, zoals in het lab aangetoonde THC/CBD-concentraties en de afwezigheid van bestrijdingsmiddelen, schimmels en zware metalen. Daarnaast is er een sterke behoefte aan betrouwbare informatie voor consumenten met daarin meer informatie die relevant is voor cannabisgebruikers en aan een gecertificeerde cursus voor het personeel in de coffeeshop. Nu zijn er verschillende cursussen beschikbaar, zoals 'Goed Gastheerschap in de Coffeeshop'. Deze cursussen dragen zeker bij aan professionaliteit maar zijn, op een aantal gemeenten na, meestal vrijblijvend.

Beperkingen en mogelijk vervolgonderzoek

Bij het interpreteren van de resultaten van dit onderzoek dient een aantal beperkingen in ogenschouw te worden genomen. Ten eerste is met name gevraagd naar de meningen, verwachtingen en wensen van coffeeshopeigenaars ten aanzien van

aanbod en gebruik van cannabisproducten. De visie van cannabisconsumenten was beperkt tot een vertegenwoordiging van gebruikers bij de verdiepende focusgroep, en is daarmee onderbelicht gebleven. Een waardevol vervolgonderzoek zou daarom zijn om te bestuderen hoe de cannabisconsument aankijkt tegen de ontwikkelingen op het gebied van aanbod en gebruik van cannabisproducten. Wellicht zijn er verschillende subgroepen van gebruikers te identificeren die om diverse redenen een voorkeur hebben voor bepaalde cannabisproducten en gebruikswijzen. Ten tweede heeft slechts een beperkt aantal coffeeshopeigenaren de vragenlijst ingevuld, waardoor de resultaten zoals weergegeven in dit onderzoek mogelijk niet representatief zijn voor alle coffeeshops in Nederland. Echter, de vragen die ingaan op de kenmerken van de coffeeshops geven aan dat eigenaars van verschillende typen coffeeshops de vragenlijst hebben ingevuld. Zo waren bijvoorbeeld op Flevoland, Drenthe en Groningen na alle provincies vertegenwoordigd en was er een flinke spreiding in het geschatte aantal bezoekers per week. Uiteraard kan niet uitgesloten worden dat coffeeshopeigenaars die verandering nastreven oververtegenwoordigd zijn in ons onderzoek.

Cannabisolie om in te nemen

5 Conclusies

De resultaten van dit onderzoek laten een duidelijke ontwikkeling zien in het aanbod, de vraag en het gebruik van cannabisproducten. Er lijkt een nieuw type gebruiker dat cannabis op een 'gezondere' manier wil consumeren en er komen nieuwe cannabisproducten op de markt zoals edibles, concentraten en oliën. Hoe groot de behoefte en de vraag vanuit de consument naar deze nieuwe producten precies is, is niet bekend. De meeste cannabisgebruikers lijken nog een voorkeur te hebben voor de traditionele joint. Coffeeshopeigenaars willen wel aan de toenemende behoefte aan nieuwe producten voldoen, maar de huidige wetgeving laat dat niet toe. Het is de vraag of dat zou kunnen via coffeeshops. De rol of functie van coffeeshops kan mogelijk veranderen. De kans bestaat dat de coffeeshop zich steeds meer ontwikkelt tot een afhaalpunt van wiet en hasj, en dat gebruikers zich wenden tot alternatieve verkooppunten van een 'nieuwe generatie' cannabis-producten, in zoverre daar een toenemende behoefte aan is. Het alternatief is dat het coffeeshops door een verandering van de wet toegestaan wordt een breder assortiment aan cannabishoudende producten aan te bieden. Het is hierbij van belang om de behoefte en vraag van consumenten naar nieuwe cannabisproducten en gebruikswijzen nauwkeurig in kaart te brengen en om meer te weten over mogelijke risico's en gezondheidseffecten.

Zeer sterk cannabisconcentraat of - destillaat

Sterk cannabisconcentraat ('dab') om te verdampen ('dabben')

Referenties

Blankers M., et al. (2017) Cannabisregulering in de Verenigde Staten: Modellen en effecten op het terrein van de volksgezondheid. Trimbos-instituut, Utrecht, 2017.

https://www.cbdolie.nl/de-wetgeving-omtrent-cbd. Geraadpleegd 15 juli 2019.

https://coffeeshopbond.nl/blog/edibles-in-nederland. Geraadpleegd 15 juli 2019.

Curran H.V., et al. (2016) Keep off the grass? Cannabis, cognition and addiction. Nat Rev Neurosci. 17(5):293-306.

Devinsky O., et al. (2018) Effect of Cannabidiol on Drop Seizures in the Lennox-Gastaut Syndrome. N Engl J Med. 378(20):1888-1897.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002R0178&from=EN Geraadpleegd 15 juli 2019.

www.grasspoll.nl. Geraadpleegd 15 juli 2019.

Hazekamp A. (2018) The trouble with CBD oil. Med Cannabis Cannabinoids 1:65-72.

Iseger T., Bossong M.G. (2015) A systematic review of the antipsychotic properties of cannabidiol in humans. Schizophrenia Research 162(1-3):153-61.

Kan A.A., et al. (2018) Acute vergiftigingen bij mens en dier; NVIC Jaaroverzicht 2017. UMC Utrecht, Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum.

https://www.leafly.com/news/cannabis-101/cannabis-edibles-dosage-guide-chart. Geraadpleegd 29 juli 2019.

MacCallum C.A., Russo E.B. (2018) Practical considerations in medical cannabis administration and dosing. Eur J Intern Med. 49:12-19.

National Conference of State Legislatures (2019) http://www.ncsl.org/research/civil-and-criminal-justice/marijuana-overview.aspx Geraadpleegd 23 juli 2019.

Nationale Drug Monitor Jaarbericht 2017. Trimbos-instituut, Utrecht/WODC, Den Haag.

Nationale Drug Monitor Jaarbericht 2018. Trimbos-instituut, Utrecht/WODC, Den Haag.

Niesink R, van Laar M. (2016) THC, CBD en gezondheidseffecten van wiet en hasj: Update 2016. Trimbos-instituut, Utrecht

https://www.nvwa.nl/. Geraadpleegd 15 juli 2019.

Rabin R.A., George T.P. (2015) A review of co-morbid tobacco and cannabis use disorders: possible mechanisms to explain high rates of co-use. The American Journal on Addictions 24: 105-116.

Rigter R., Niesink R. (2018) Analyse van het aanbod van hasjsoorten en wietvariëteiten in de Nederlandse coffeeshop. Trimbos-instituut, Utrecht.

Russell C,. et al. (2018) Routes of administration for cannabis use - basic prevalence and related health outcomes: A scoping review and synthesis. Int. J. Drug Policy 52:87-96.

Spindle T.R., et al. (2019) Changing landscape of cannabis: novel products, formulations, and methods of administration. Curr. Opin. Psychol. 30:98-102.
Strada L., et al. (2019) Factsheet: Gebruikswijzen van cannabis en hun effecten en gezondheidsrisico's. Trimbos-instituut, Utrecht.
https://www.telegraaf.nl/nieuws/2775660/halsema-cannabissnoep-met-thc-niet-toegestaan?utm_source=google&utm_medium=organic
https://weedmaps.com/dispensaries/apothecary-of-colorado-universal-herbs?page=2. Geraadpleegd 15 juli 2019.
https://wetten.overheid.nl/BWBR0001941/2019-04-02. Geraadpleegd 15 juli 2019.

roken van cannabis in joint, puur of met tabak

Bijlage A
Vragenlijst 'Aanbod en gebruik van cannabisproducten'

In welke provincie is uw coffeeshop gevestigd?

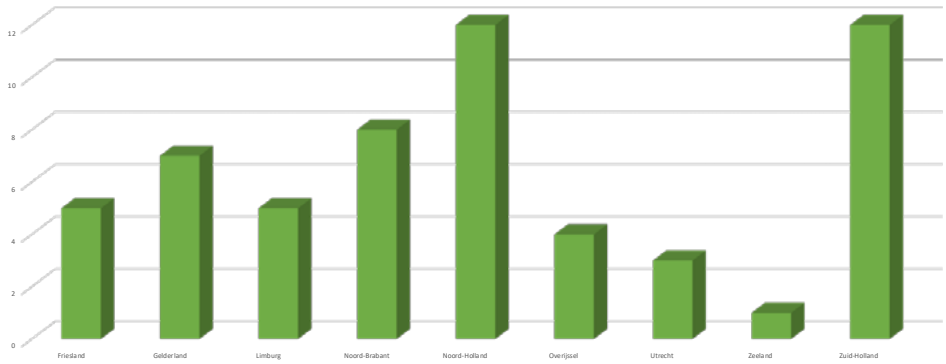

Hoeveel coffeeshops zijn er gevestigd in uw gemeente?

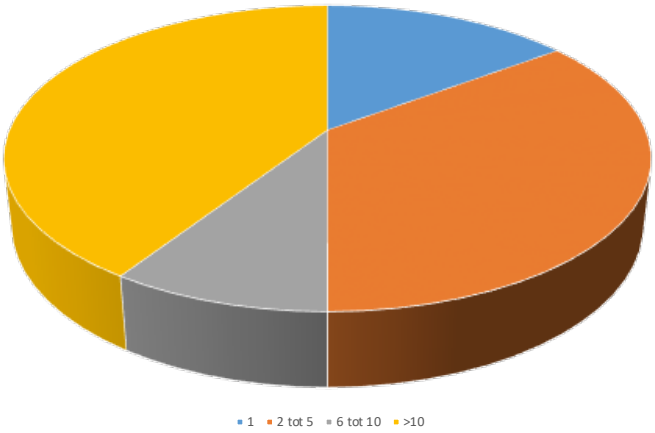

Hoeveel klanten komen er gemiddeld per week bij u in de coffeeshop?

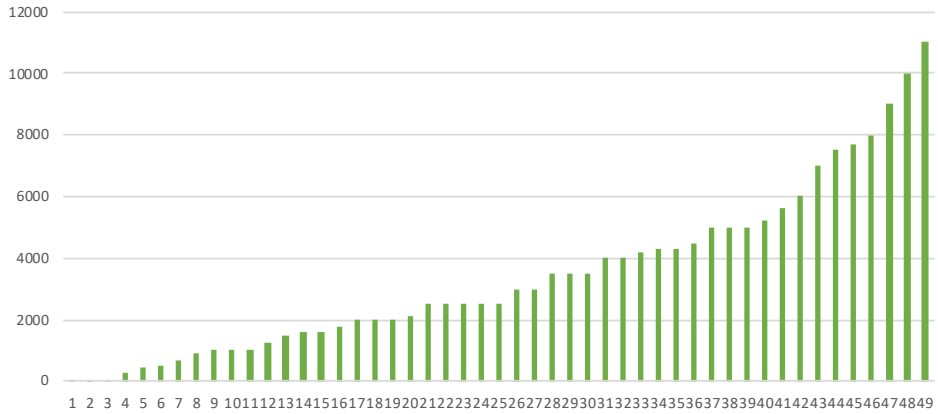

Hoe is de verdeling van leeftijdsgroepen van de klanten in uw coffeeshop? Geef het percentage per leeftijdscategorie aan. [18 - 30 jaar]

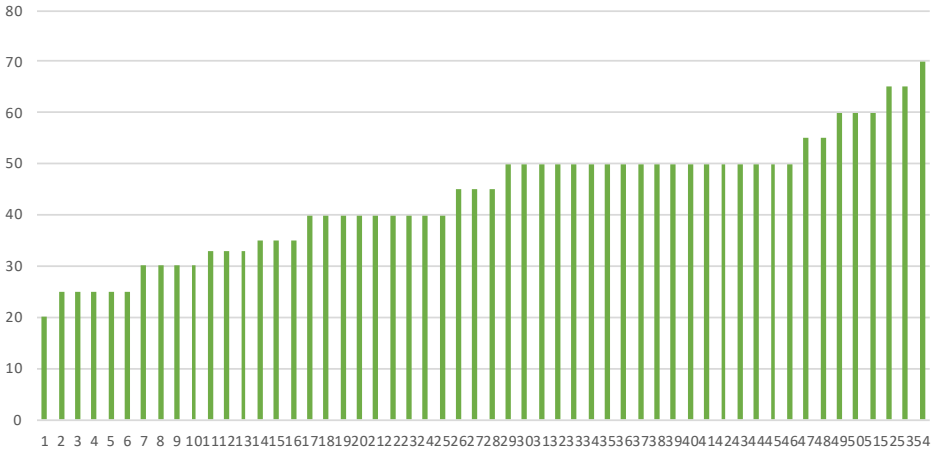

Hoe is de verdeling van leeftijdsgroepen van de klanten in uw coffeeshop?
Geef het percentage per leeftijdscategorie aan. [31 - 40 jaar]

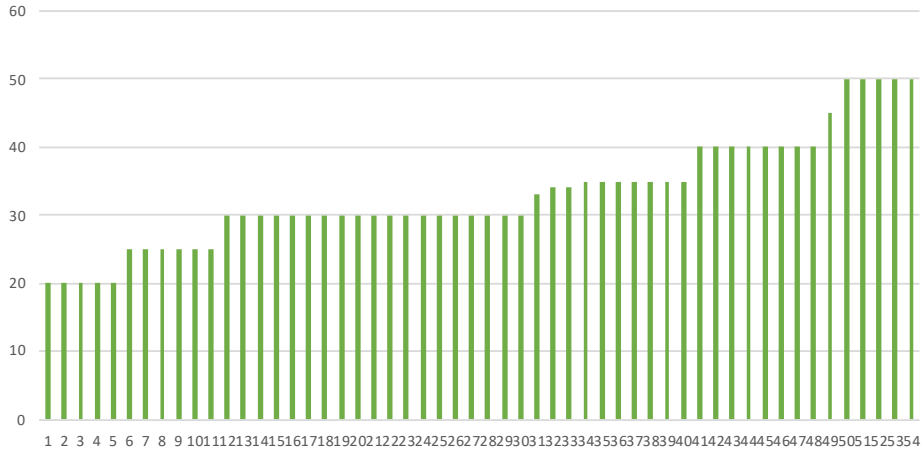

Hoe is de verdeling van leeftijdsgroepen van de klanten in uw coffeeshop?
Geef het percentage per leeftijdscategorie aan. [ouder dan 40 jaar]

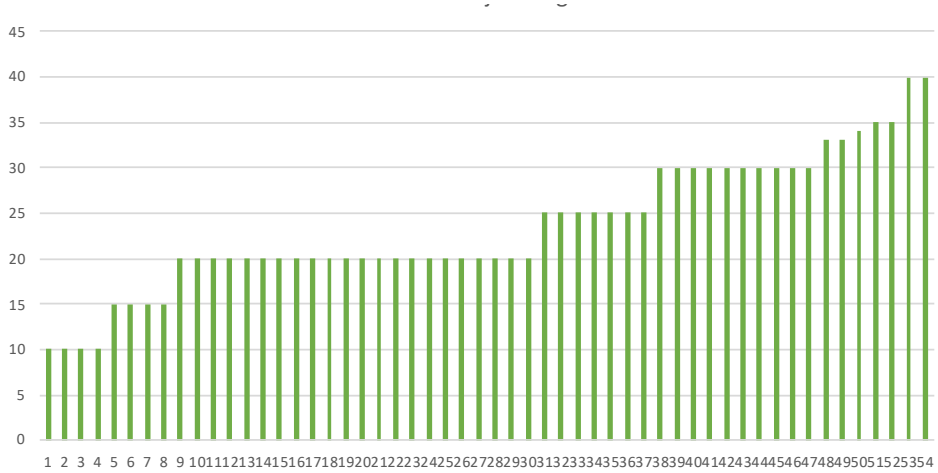

Welk percentage van de klanten in uw coffeeshop bestaat uit buitenlandse toeristen?

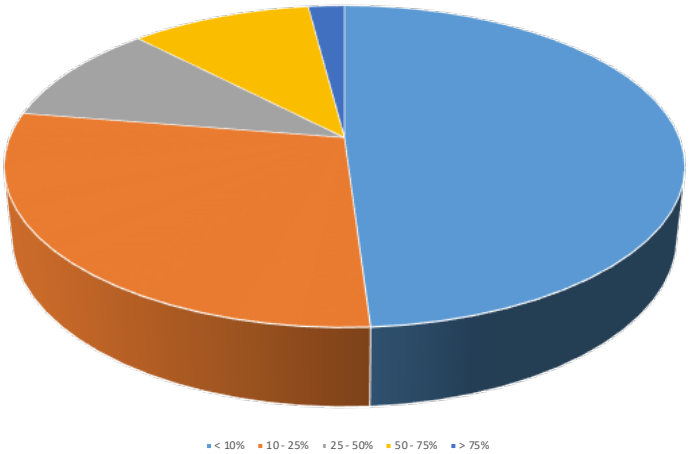

Is er in uw coffeeshop gelegenheid tot het nuttigen van cannabisproducten?

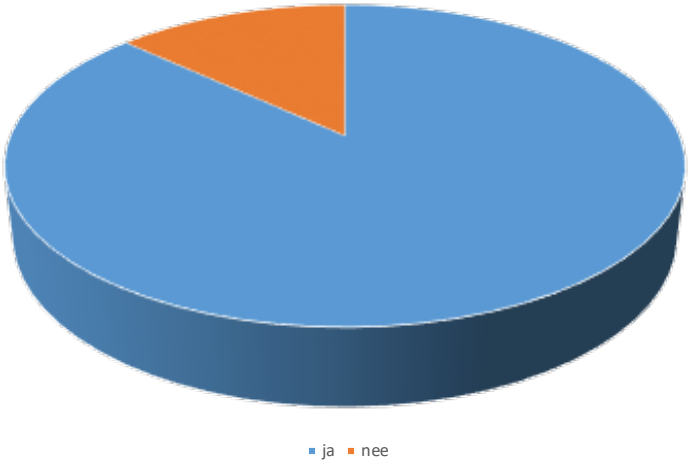

Hoeveel procent van de klanten in uw coffeeshop schaft enkel cannabisproducten aan? En hoeveel procent van de klanten consumeert de aangeschafte cannabisproducten ook in uw coffeeshop? [Hoeveel procent van de klanten in uw coffeeshop schaft enkel producten aan?]

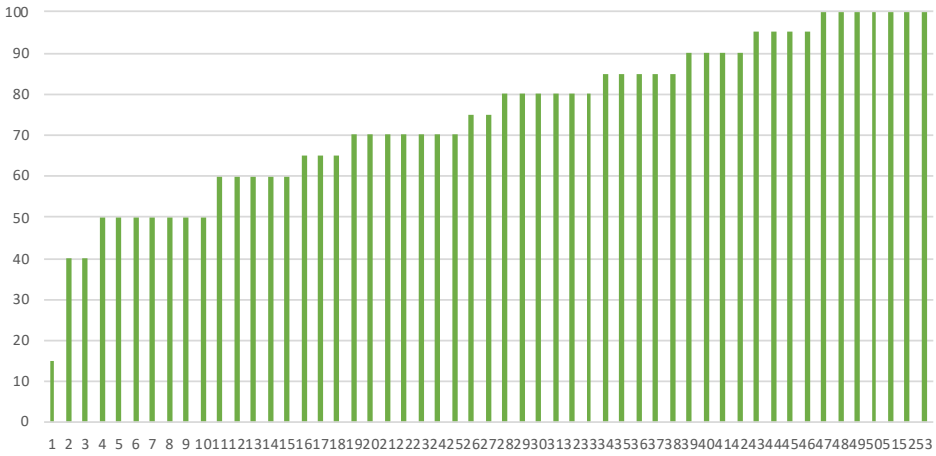

Hoeveel procent van de klanten in uw coffeeshop schaft enkel cannabisproducten aan? En hoeveel procent van de klanten consumeert de aangeschafte cannabisproducten ook in uw coffeeshop? [Hoeveel procent van de klanten consumeert de aangeschafte producten ook in uw coffeeshop?]

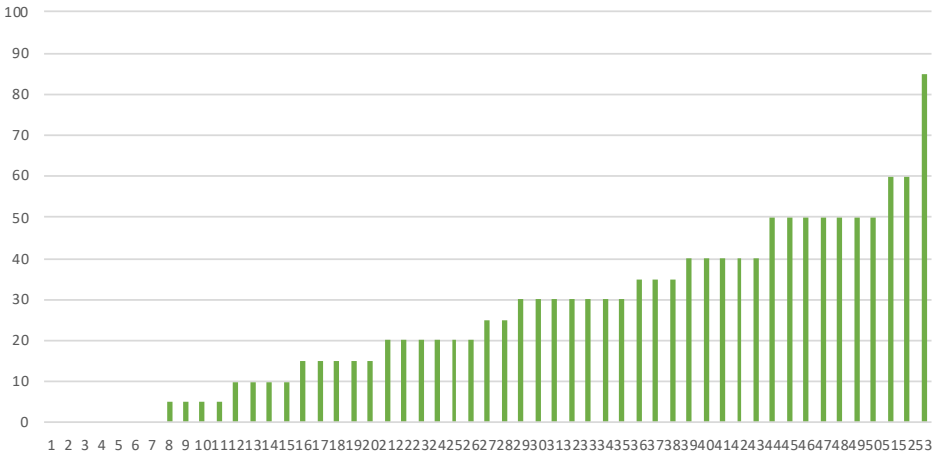

Welke van onderstaande cannabisproducten worden er verkocht in uw coffeeshop?

	nederwiet	buitenlandse wiet	nederhasj	buitenlandse hasj	joints
ja	54 (100%)	22 (41%)	28 (52%)	50 (93%)	50 (93%)
nee	0	32 (59%)	26 (48%)	4 (7%)	4 (7%)

Welke van overige cannabisproducten worden er verkocht in uw coffeeshop?

	edibles	drinkables	olie/capsules	concentraten
ja	26 (48%)	7 (13%)	9 (17%)	8 (15%)
nee	28 (52%)	47 (87%)	45 (83%)	46 (85%)

Hoeveel soorten wiet heeft u op uw menukaart staan?

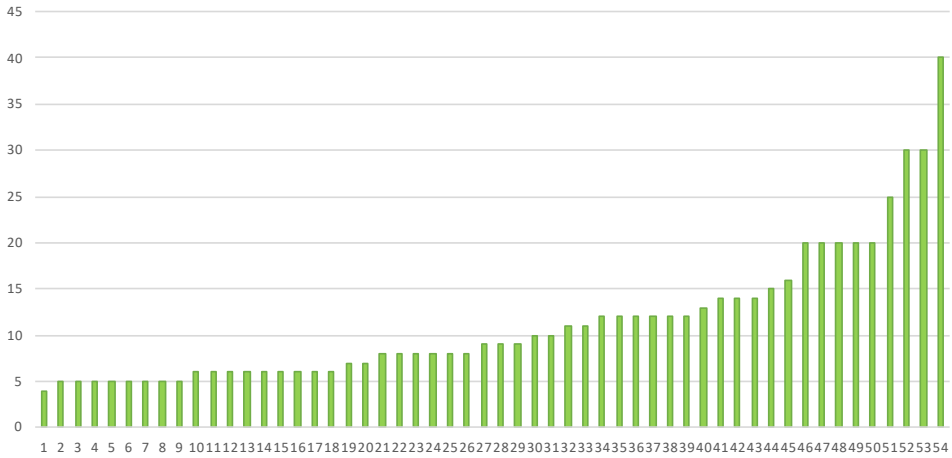

Hoeveel soorten hasj heeft u op uw menukaart staan?

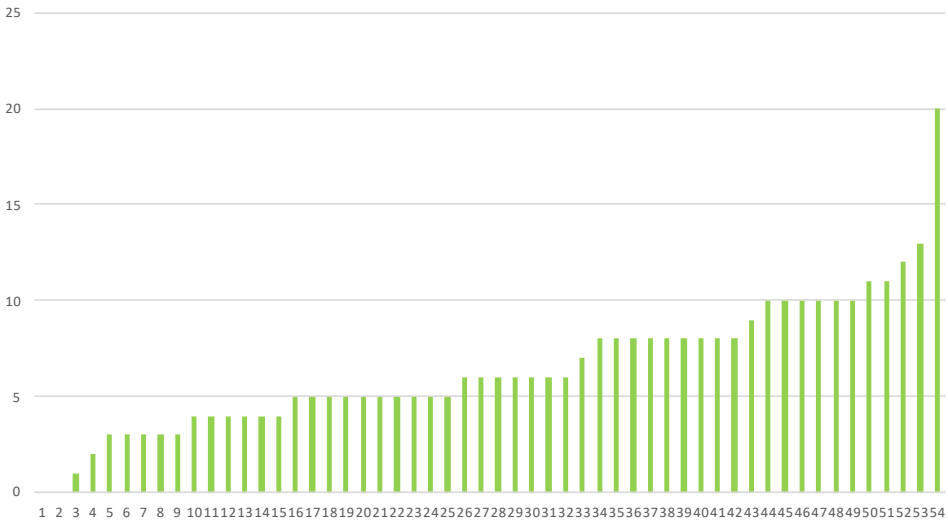

Wat voor soorten joints heeft u op uw menukaart staan?

	wiet	hasj	CBD
ja	49 (98%)	45 (90%)	4 (8%)
nee	1 (2%)	5 (10%)	46 (92%)

Wat voor soort edibles worden er verkocht in uw coffeeshop?

	spacecake	brownies	koekjes	chocola	snoep	overig
ja	17 (65%)	10 (38%)	7 (27%)	8 (31%)	7 (27%)	4 (15%)
nee	9 (35%)	16 (62%)	19 (73%)	18 (69%)	19 (73%)	22 (85%)

Hoe zijn de edibles die u verkoopt in uw coffeeshop bereid?

	zelfgemaakt	gekocht
ja	23 (88%)	14 (54%)
nee	3 (12%)	12 (46%)

Wat voor soort cannabishoudende dranken worden er verkocht in uw coffeeshop?

	thee	frisdrank	milkshake
ja	1	1	5
nee	1	1	0

Wat voor soort oliën en/of capsules worden er verkocht in uw coffeeshop?

	wietolie	CBD olie	CBD capsules
ja	0	9	1
nee	9	0	8

Hoeveel procent van uw totale omzet maakt de verkoop van onderstaande cannabisproducten ongeveer uit? [Wiet]

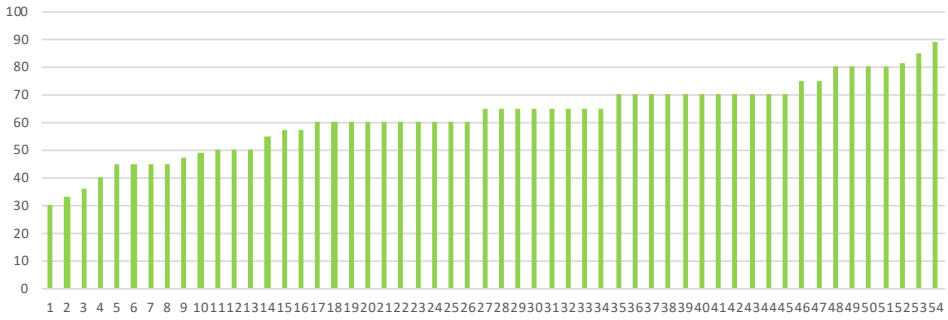

Hoeveel procent van uw totale omzet maakt de verkoop van onderstaande cannabisproducten ongeveer uit? [Hasj]

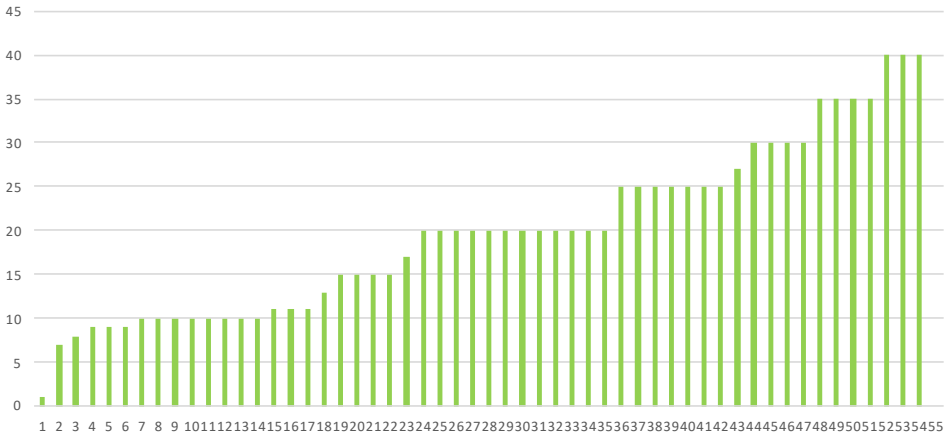

Hoeveel procent van uw totale omzet maakt de verkoop van onderstaande cannabisproducten ongeveer uit? [Voorgedraaide joints]

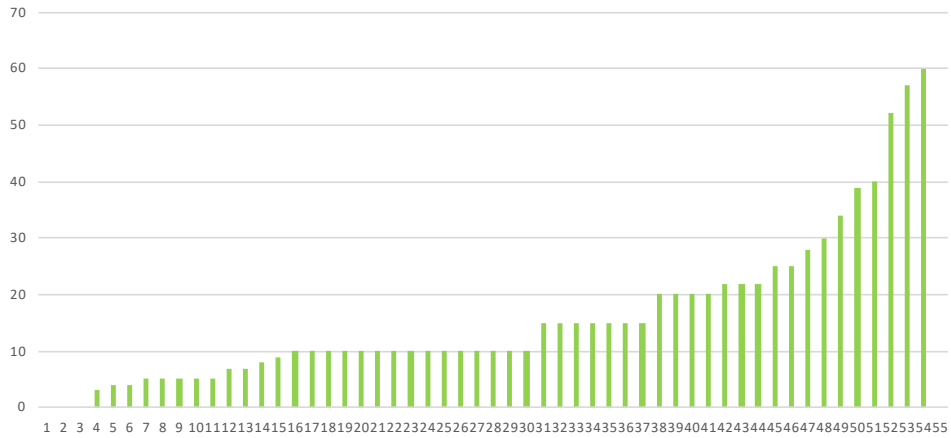

Hoeveel procent van uw totale omzet maakt de verkoop van onderstaande cannabisproducten ongeveer uit? [Andere producten (zoals spacecake, capsules of oliën)]

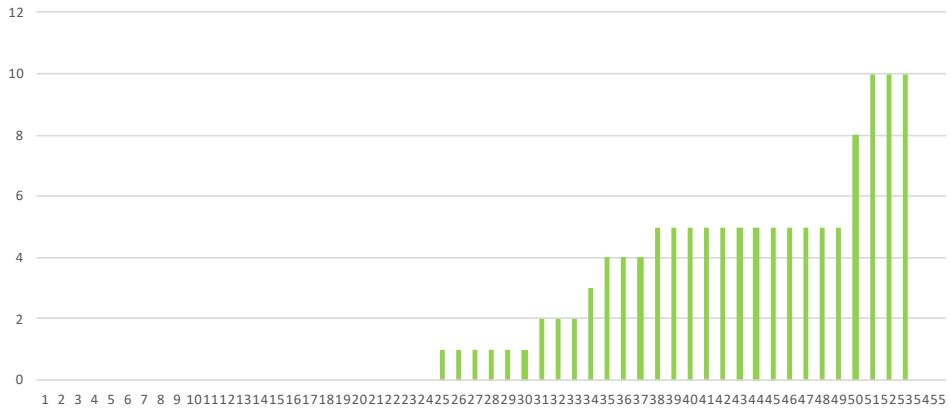

Heeft u de indruk dat het huidige aanbod van cannabisproducten in de coffeeshop voldoende aansluit bij de vraag van de klant?

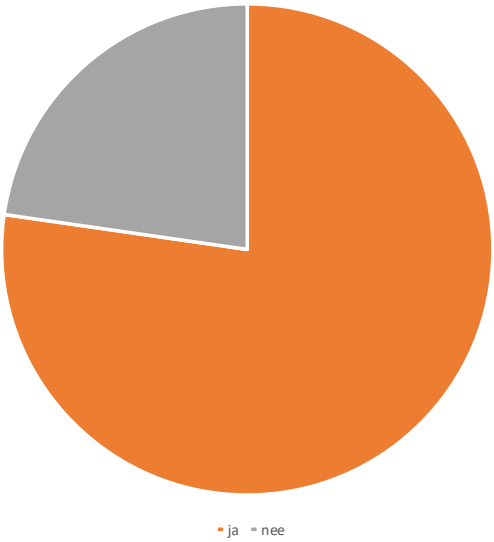

Waarom denkt u dat?

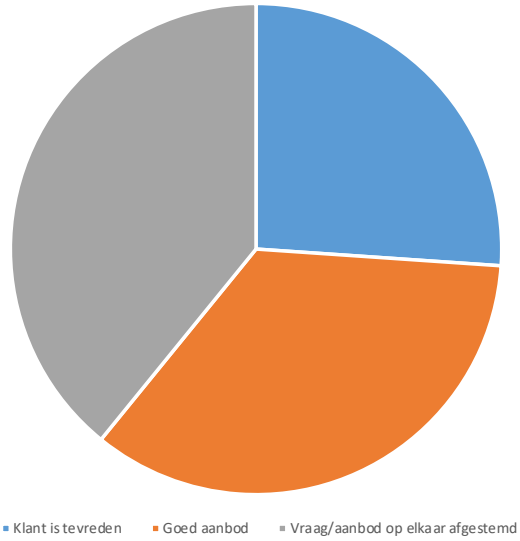

Kunt u aangeven in welk opzicht het aanbod niet voldoet aan de vraag van de klant?

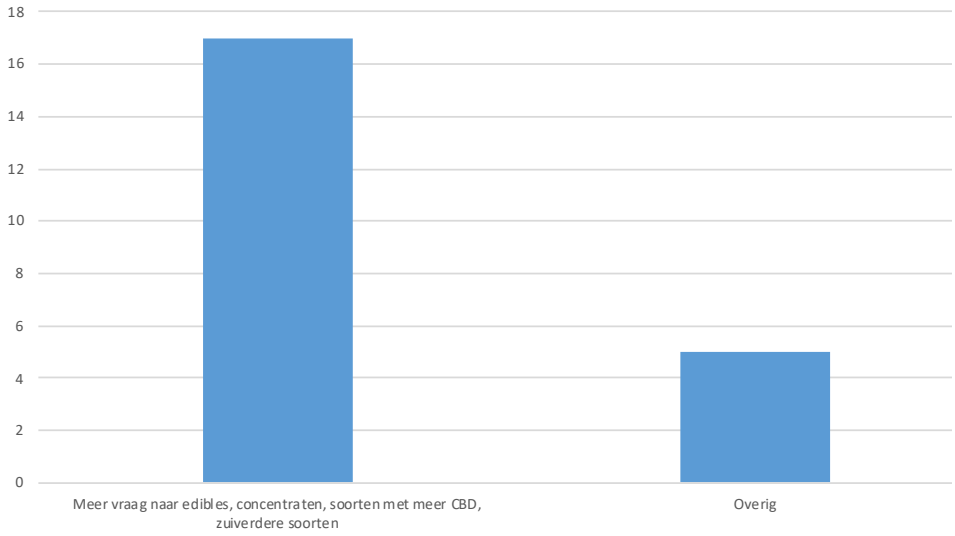

Op wat voor manier worden cannabisproducten bij u in de coffeeshop genuttigd?

	tabak	puur	verdampen	eten	drinken
ja	45 (98%)	38 (83%)	33 (72%)	23 (50%)	8 (17%)
nee	1 (2%)	8 (17%)	13 (28%)	23 (50%)	38 (83%)

Hoeveel procent van het totale cannabisgebruik in de coffeeshop maken deze gebruikswijzen ongeveer uit?

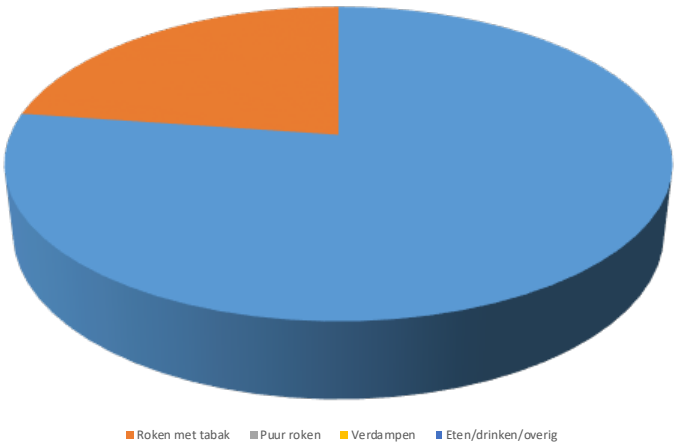

Welke informatie geeft u uw klanten als het gaat om de verschillende cannabisproducten of gebruikswijzen van cannabis?

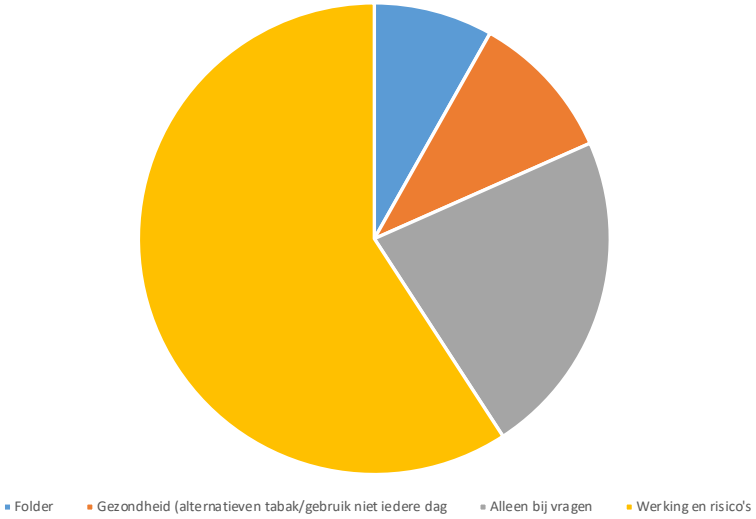

Aan welke informatie heeft de klant behoefte als het gaat om de verschillende cannabisproducten of gebruikswijzen van cannabis? Wat voor soort vragen stelt de consument?

99% van de vragen zijn vragen over de smaak, structuur, droogtegraad en sterkte van de cannabis producten.
Als de klant vragen stelt zijn dit meestal vragen m.b.t. medicinale wiet.
Behoefte te weten welke soort het sterkst is. Gebruikswijze worden geen vragen over gesteld.
bijna geen
De jongere klanten tot +~ 30 jaar willen zoveel mogelijke THC erop hebben. Ouderen willen over het algemeen hasj hebben en een lekker normaal niet te sterk wietje
De uitwerking wat het met je doet en de soorten en de vraag stativa of indica.
gezonde manieren om cannabis te nuttigen
Goede voorlichting over het gebruik van edibles
Hoe het werkt wat sterk of niet sterk is en nog veel meer vragen
Hoe lang ben je onder invloed? Wat zijn de effecten van de verschillende producten?
Hoe sterk het product, hoeveel moet je in een joint doen, kan je het eten, is het biologisch, mag ik mijn mediwiet hier komen omruilen, wat is beter hasj of wiet
Hoe sterk is het. Wat is de werking. Hoeveel THC. Wat smaakt lekker
Hoe sterk is het? Wat kan ik het best gebruiken. Medische vragen die wij niet kunnen beantwoorden (welke wiet helpt bij mijn aandoening). Hoeveel THC/CBD zit er in? Is het indica of sativa? Kan ik cannabis roken zonder tabak?? Hoeveel koekjes moet ik eten? Kan ik cannabis gebruiken zonder het te roken? Hoe werkt dat dan? Wat kost het?

Hoe sterk is het? Wat kan ik het best gebruiken. Medische vragen die wij niet kunnen beantwoorden (welke wiet helpt bij mijn aandoening). Hoeveel THC/CBD zit er in? Is het indica of sativa? Kan ik cannabis roken zonder tabak? Hoeveel koekjes moet ik eten? Kan ik cannabis gebruiken zonder het te roken? Hoe werkt dat dan? Wat kost het?
Hoe sterk is het? Wat kan ik het best gebruiken. Medische vragen die wij niet kunnen beantwoorden (welke wiet helpt bij mijn aandoening). Hoeveel THC/CBD zit er in? Is het indica of sativa? Kan ik cannabis roken zonder tabak?? Hoeveel koekjes moet ik eten? Kan ik cannabis gebruiken zonder het te roken? Hoe werkt dat dan? Wat kost het?
Hoe sterk is het? Wat kan ik het best gebruiken? zijn er ook rookvrije manieren om het te roken? Kan ik het eten? Hoe dan? Hebben jullie: Speciale soortjes?, Een zuivere indica? Een zuivere sativa? Wiet met veel CBD erin?
Hoe ze het moeten gebruiken en daar adviseren wij in.
hoeveel ik erin moet doen? hoe sterk de varianten zijn? waar komt dit vandaan?
Hoeveel tijd duurt het voordat de cannabis gaat werken, duur werking
hoeveelheid THC
indica of sativa
Informatie over uitwerking van verschillende producten
Informatie over verschillende manieren van toedienen, effect daarvan en de duur van het effect. Informatie over verschil tussen wiet en hasj qua roken en effect. Informatie over softdrugs en verkeer. Informatie over verslaving. Informatie over de verschillende soorten wiet en hasj en het effect
medisch
Meer over het % THC en indica sativa verhouding
o.a Welke het sterkst of lichtst is, of men beter hasj of wiet kan gebruiken, of wiet sativa of indica is en uit welk land de hasj komt... hoeveel er in de voorgedraaide joints zit en hoeveel in de cake/ cupcakes.
Of het voeding of pesticiden vrij is
Of we wietsoorten hebben waar meer CBD dan THC in zit, welke sativa/indica dominant zijn, wat de sterkere soorten zijn die geen haze zijn.
Over de heftigheid van bepaalde wietsoorten.
over de werking van de wiet
smaak, sterkte
sterkte, biologisch, kwaliteit
THC gehalte, CBD gehalte, oorsprong van het product, sativa/indica, maar vooral de smaak en effecten zijn vaak van belang. Het zijn meer moderne mensen die vragen om CBD en THC gehaltes.
Veel
veel vragen over de sterkte. Ook vragen over gebruiksvormen. Beginnende blower hebben meer vragen over sterkte, gebruik en dosering.
verbaal
Verschil in soorten, gebruik, en effect
Vooral bij mensen die bij ons cannabis aanschaffen vanuit medisch oogpunt is er vaak behoefte aan uitleg over de verschillende soorten en manieren van consumptie omdat deze neiuw zijn met het middel cannabis.

Vooral over de sterkte van het product, de soort, Sativa/Indica/Hybrid, de strainbase, de smaak en de beste manier om het product te gebruiken.
Wat de sterkte is, welke pijnstillend is,
Wat de verschillen zijn in de uitwerking van de soorten.
Wat het effect is van de soort, dit zijn dan de toeristen of 'zieke' mensen die voor het eerst in de coffeeshop komen en iets zoeken als pijnbestrijding.
Wat kun je me aanraden vandaag? Wat is lekkerder? Is de Hz sterker dan de normale wietsoort? Welke sterke hasj heb je? Waar word ik stoned van en van welke soort word ik high van?
Wat voor effect en smaak
Welk effect het geeft en hoe de smaak is. Ook de sterkte is vaak belangrijk.
Werking en smaak en de productiewijze en percentages werkzame stoffen hoe zit het met de eventuele pesticiden
Werking, smaak, productie wijze en percentages werkzame stoffen en al dan niet aanwezigheid van pesticiden.

Aan wat voor informatie heeft u behoefte als het gaat om de verschillende cannabisproducten of gebruikswijzen van cannabis?

Amerika heeft de kennis
behoefte aan transparantie, duidelijkheid over de stoffen die erin zitten, testrapport, hoogte cbd en thc gehalte en info over hoe er gekweekt is en welke middelen er zijn gebruikt.
Belangrijkste is de samenstellingsinformatie: THC en CBD gehalte, vrij van bestrijdingsmiddelen schimmels en zware metalen. Eventueel terpenen, herkomst, soortnaam, kweekmethode, (bio / hydro), bloeitijd. Als leuke achtergrondinformatie...
CBD gehaltes. Ik weet dat hoe meer THC er in zit, hoe minder CBD, maar de exacte CBD gehaltes zijn onbekend en de THC gehaltes zijn ook 'ongeveer'. Ik vind het persoonlijk ook lastig dat veel wietsoorten maar gewoon een 'naampje' krijgen, maar er niet goed onderzoek naar gedaan is of het echt sativa dominant of indica dominant is, welke strain het is en wat de precieze gehaltes van een soort zijn.
Coffeeshoppersoneel is opgeleid en gecertificeerd.
Dat we meer info krijgen vanuit de overheid en niet dat we zelf moeten kijken hoe we aan informatiemateriaal moeten komen
De effecten op het lichaam en de geest en de gezondheid .
De juiste THC gehalte en de sterkte van de weed en hasjsoorten. Wat doet het met je lichaam (klant bewuster maken). Is het verslavend? Kan ik ook stoppen als ik dat zou willen?
De laboratorium resultaten ban de producten. De werking in verschillende gebruikswijzen.
Duidelijkheid en eenduidigheid in de landelijke regelgeving. Zoveel mogelijk inzicht in het productieproces en opslag van de leverancier.
Duidelijkheid en eenduidigheid in wet en regelgeving. Volledige transparantie over productie proces en eventuele opslag methodes.
Een goede tabak vervanger. Iets dat goed rookt, goed smaakt en goed te verwerken is bij het draaien en roken. Verder mankeert er niets tot weinig aan het vraag en aanbod in onze coffeeshop.
Exacte samenstelling vooral wat betreft THC/CBD. Echte zuivere soorten.
Folders van Tactus (Trimbos) zijn voldoende

Geen
geen
Geen
Geen.
Graag test rapport of mogen laten testen van de producten
Het % THC en indica sativa verhouding
Het percentage van de diverse werkzame bestanddelen in het product, houdbaarheid info en ingrediënten edibles. We denken alles in de coffeeshop voorhanden te hebben om cannabis op alle verantwoorde manieren tot je te nemen.
hoe schoon is de wiet werkelijk?
Informatie m.b.t. medicinaal gebruik.
Informatie over de eventuele tijdens de productie gebruikte pesticiden en voeding
ingrediënten. hoe is het gekweekt, welke bestrijdingsmiddelen zijn er gebruikt, wat is cbd en thc percentage
internet/verbaal van de producent
manier van kweken (biologisch of niet), smaak en sterkte
niet, zoals nu voorlichting van trimbos en jellinek
Of het Sativa of Indica is
Percentage THC/CBD.
Productinformatie THC/CBD gehaltes
Soort plant en productieproces. Rest van de informatie kan ik halen uit het testen(voelen, ruiken en roken) van het product en via informatie kanalen op het internet.
Sterkte product en versheiddatum
Testresultaten
thc/cbd gehalte, bio wiet, hydro
Verschil in soorten, gebruik, en effect
voorlichtingsfolders
Wat de waarde zijn van de thc en cbd. En wat je het beste kan gebruiken bij bepaalde ziekte
Wat het effect is, THC-gehalte en of het ‘schone wiet’ is.
Wat te doen als mensen out gaan of niet lekker worden
Wat voor échte en/of zuivere soorten zijn het? Hoeveel THC/CBD zit er in?
Wat voor échte en/of zuivere soorten zijn het? Hoeveel THC/CBD zit er in?
Wat voor échte en/of zuivere soorten zijn het? Hoeveel THC/CBD zit er in?
weinig misschien wat aanvullend informatie
Werking van de stof, actief of meer passief uitwerking
Wij doen regelmatig in samenwerking met novadic-kentron een info dag voor ons personeel . Plus de ervaring en folder voor ons genoeg

wij hebben behoefte aan een erkend laboratorium om in elk geval onze klanten te kunnen garanderen dat ze geen verontreinigde cannabis roken of consumeren. op dit moment wordt nerderland overspoelt met cannabis uit amerika en canada welke behandeld zijn met chemische plant grow regulator welke mogelijk kankerverwekkend zijn. er is geen controle op de kwekers m.b.t. gebruik van groeibevorderende producten, bestrijdings of verwaringsmiddelen, waardoor deze vrij spel hebben om deze producten vrij te gebruiken omdat het voor de kweker alleen maar geld oplevert als ze deze producten gebruiken. zonde voor de gezondheid van nederlandse blower.

Wat voor ontwikkelingen verwacht u de komende jaren als het gaat om de verkoop van cannabisproducten in uw coffeeshop?

Als er geen buitenlanders meer binnen mogen dan maak ik de deuren dicht. Ik ga niet nog eens toe kijken hoe voor mijn zaak verkocht wordt aan buitenlanders door drugs runners en waar de politie niks aan kan. Doen
Betere kwaliteit cannabis, ruimer aanbod producten, lagere prijzen en een regelmatig aanbod.
Cannabis gebruik zonder tabak, verdampers, pijpjes, E- joints, tabaks vervangers. Toch zullen er vele blowers zijn die voorkeur zullen blijven geven aan een jointje met tabak, in mijn ogen zal dit misschien minder worden maar nooit verdwijnen. Gezondheidswinst zal voornamelijk zitten bij mensen die stoppen met roken en dan daarna andere gebruiksvormen gaan zoeken en proberen voor cannabis, mijn idee is dat dan ook het gebruik vermindert.
Dat de schimmige achterdeur wellicht verdwijnt er een open markt ontstaat met transparante en controleerbare producten en een veilige werkomgeving.
Dat er meer kennis is over de wiet die verkocht wordt als het gaat om de gehaltes en dat we ook meer tabaksvervangende producten gaan verkopen en dit ook proberen te stimuleren in plaats van dat er gerookt wordt met tabak.
Dat het op deze manier waat ze nu mee bezig zijn het niet gaat lukken
De coffeeshop is een al jaren bewezen instrument en er zou meer naar hen geluisterd moeten worden omdat zij de meeste ervaring met de gebruikers hebben. Uiteindelijk zal men de war on drugs moeten staken en zal cannabis gelegaliseerd gaan worden
Denk zelfde zoals het nu gaat, het gaat nog jaren duren, kabinet ziet ons als wisselgeld bij de onderhandelingen tussen de partijen .....na verkiezingen
Dit is geheel afhankelijk van de landelijke en lokale politiek. Wij hebben als coffeeshophouders hier geen enkele invloed op. Doordat wij zo gecriminaliseerd worden, zitten wij niet aan de tafels waar het beleid wordt bepaald en/of weer een proef wordt bedacht.
door antirookcampagne meer verkoop van andere vormen van het te consumeren producten. Vaporizers, edibles, CBD houdende producten, tabaksvervangers
edibles en olien
Er is maar 1 manier en dat is de Colorado manier. Gaat het Cda niet in mee.
geen idee i.v.m. legalisatie
Hoop dat t blijft zoals t is en niks verandert
Hopelijk bestaat er dan een test apparaat die alle waarden geeft e.d.
Hopelijk wordt er snel tot legalisatie overgegaan. We lopen achter in vergelijking met andere landen. Dan kunnen we legaal inkopen, netjes BTW afdragen en de kwaliteit controleren!

Ik denk dat er een nieuwe beleid komt voor alle coffeeshophouders in NL maar wat de inhoud hiervan is weet ik niet. Als we kijken naar de VS en de ontwikkelingen rondom ons buurlanden kunnen we ervan uit gaan dat de regels de komende tijd worden aangepast. Het kan zover komen dat de overheid controle gaat uitoefenen over de inkoop en productie van de weed soorten.
ik hoop dat dit wiet experiment niet door gaat te veel obstakels in de spelregels ervan . het onderscheid maken van onze buitenlandse klanten vind ik verschrikkelijk. handelsvoorraad vergroten hebben we niks aan brengt alleen meer risico op een overval.als buitenlands hasj niet meer mag verkocht worden wat moet er met onze cliënten gebeuren de straat op?dit word een financiële strop voor de shops die de proef aangaan want wat moet er naar vier jaar als het mislukt ?! hoeveel soorten gaat een 'legale teler' kweken want als alle shops hetzelfde verkopen is er geen concurrentie .straathandel zal zeker toenemen sowieso want de hasj gaat eruit de wiet zal niet meer zijn wat de consument naar zoekt.al met al gedoemd te mislukken
Ik hoop een positieve ontwikkeling voor zowel de klant als de ondernemer
Ik verwacht dat het steeds moeilijker word om te bestaan in verband met het nieuwe rookbeleid en dat daarom coffeeshops afhaalpunten worden
Ik verwacht een blijvende stijging in de edibles en de pure joints.
Ik verwacht niet veel verandering al hoop ik dat het van gedoogbeleid naar legaal gaat. Echter zonder gezamenlijke inkoop maar kunnen kiezen voor eigen kwaliteit.
In onze gemeente hele slechte, maar dat zit 'm in de vergunningen en de combinatie met het eventuele wiet-experiment. Er zal door deze twee problemen veel meer criminaliteit gaan ontstaan. Als deze twee problemen er niet waren, zou ik enkel verwachten dat de vraag naar tabakvervangers steeds groter wordt, maar dat een groot deel van de consumenten gewoon doorgaat met het roken van cannabis in combinatie met tabak.
Ivm met anti rook campagnes zullen er andere vormen van consumeren gaan ontstaan. Edibles, vaporizers, tabaksvervangers, CBD houdende artikelen voor sporters.
Legalisering van Teelt. en de daarbij behorende voordelen (meer info, meer zuivere soorten, leveringszekerheid?) en nadelen (wat gebeurt er met de voorgerolde joints en vooral de tabak?). Veranderende vraag. Meer geïnformeerde klanten die naar specifieke producten op zoek zijn.
Meer diversiteit
meer edibles en olieen
meer eetbaar, middenstand ipv horeca
met deze regering, niet veel
Minder tabak en misschien meer verdampers. Misschien zelf het einde van de huidige vorm.
Onzeker
overheid gaat het overnemen.
Percentage THC/CBD. En CBD beter verkrijgbaar.
regulering en geen grijs gebied meer! beroemde achterdeur
regulering wietteelt en verhoging van klanten die puur willen consumeren
Roken zal afnemen, edibles zullen opkomen. Coffeeshops worden cannabis-speciaalwinkels waarin alles rondom cannabis verkocht wordt en waar kennis over de producten en de informatie voorziening naar de klant steeds belangrijker wordt.
steeds drukker
Veel meer keuze van producten zonder tabak. Zelf kunnen bereiden van producten verkoopbaar in de coffeeshop
Versoepeling van het beleid voor achterdeur

Voorraad van 500gr naar 1kg, legale inkoop leveranciers en productie. Nederlandse wietmarkt word een miljardenbussines met export naar buitenland.
We hopen op een wijs en goed uitvoerbaar coffeeshop beleid, waar er ook werkelijk wordt geluisterd naar ons, net als bv naar de boeren in de landbouw. Dat we afkomen van ons criminele stempel door de overheid en media aangemeten!
weet niet !!!
Wietexperiment. Verbod op tabak? Veel vraag naar meer gespecialiseerde producten omdat de consument steeds meer weet over cannabis. Meer vragen op medisch vlak.
Wietexperiment. Verbod op tabak? Veel vraag naar meer gespecialiseerde producten omdat de consument steeds meer weet over cannabis. Meer vragen op medisch vlak.
Wietexperiment. Verbod op tabak? Veel vraag naar meer gespecialiseerde producten omdat de consument steeds meer weet over cannabis. Meer vragen op medisch vlak.
Wij hopen dat cannabis gelegaliseerd gaat worden.
Wij verwachten en hopen dat cannabis op een veiligere, en dus beter gecontroleerde, bestrijdingsmiddelvrije geleverd kan gaan worden, waarvan de herkomst transparant is.
Wij zien het wel. Vraag en aanbod is bepalend en hoe het toegestaan wordt natuurlijk.

Hoe denkt u als coffeeshopeigenaar op deze ontwikkelingen in te gaan spelen?

afwachten
Alleen nog producten verkopen waarvan gecontroleerd kan worden dat deze biologisch zijn gekweekt (zonder schadelijke producten, dat is nu helaas nog niet altijd goed na te gaan). Meer CBD producten en producten met THC die medicinaal kunnen en mogen worden toegepast. Daar is zo ontzettend veel vraag naar. Verwachting is dan ook dat dit soort producten verkozen zullen gaan worden boven het roken van de wiet, bijv in de vorm van druppels.
Als het beschikbaar is en betaalbaar dan zullen wij zo'n apparaat ook aanschaffen om de klanten zo goed mogelijk te kunnen informeren.
Beleid beïnvloeden.
Blijven zorgen voor een ruim assortiment in de voornoemde producten.
Dat is met het huidige achterdeur experiment heel moeilijk in te schatten.
de overheid kan gebruik maken van onze know how (kennis) en ervaring. transparantie
dit kunnen wij niet omdat het niet toegestaan is binnen onze gemeente
Door op de wens van de klant in te spelen binnen dat wat toegelaten wordt.
Door qua beleid en product ontwikkelingen constant de vinger aan de pols te houden en in conclaaf blijven met Burgemeester, Gemeente en lokale Politie en politici.
Door regionaal mee te denken hoe het proces van zaadje tot joint tot stand zou moeten komen.
Het ligt helemaal aan de gemeente of ze buitenlanders erin laten als de staatswiet komt . Ik ben wel een voorstander van de staatswiet mits ze ons erbij betrekken als het gaat over de verkoop van producten de hasj en de joints en de buitenlanders
Hopen dat de markt dit bied
ik hoop de consument deze producten te kunnen aanbieden.
Ik hoop legaal geteelde cannabis in te kopen
Ik vind het verstandig dat de burgemeester naar de meningen van de coffeeshopeigenaren vraagt bij het opstellen van de nieuwe beleid. Dat we bij elkaar komen en hierover ons mening kunnen geven. De regels moeten niet ''gelijk uit de lucht vallen" vanuit politiek Den Haag.

In 30 jaar coffeeshopondernemerschap leer je je aan te passen aan de terreur tegen cannabis. Misschien dat de komende ontwikkelingen eindelijk voor normalisering kunnen zorgen. Wij passen ons aan en zijn blij met de komende ontwikkelingen maar kunnen ons niet echt vinden in sommige voorwaarden uit bv het wietteeltexperiment
In gesprek blijven met onze vereniging die overleg heeft met overheden en regelgevers
Je hebt niets om in te spelen we worden steeds meer aan alle kanten belaagd met regels de echte oude coffeeshop waar mensen even kunnen chillen en onthaasten krijgen het steeds moeilijker heel jammer het zal alee
mee gaan met de markt
mee werken met overheid en delen van kennis klandizie
Niet, ik ben lijdend voorwerp. Ik heb de veranderingen maar te accepteren. De beleidsmakers baseren zich te weinig op wetenschappelijke studies. Het is vooral vanuit de onderbuik zonder enig bewijs. En als het bewijs dan middels een wetenschappelijk onderzoek wordt geleverd maar het niet past in de lijn van de minister, dan wordt het onderzoeksresultaat maar aangepast (WODC-rapport).
Onmogelijk om daar op in te spelen daar het tot nu toe vaag is wat er gaat gebeuren. De bal ligt bij de overheid. Dus voorlopig business as usual.
Ons beleid aanhouden zoals nu echter dan via de voordeur ...
overleg gemeente
Proberen proactief mee te bewegen, en de overheid ervan overtuigen aan te sluiten bij de vraag op de markt en het de coffeeshopeigenaar niet onmogelijk te maken met een onmogelijke overdaad aan regels.
Samenwerken!!
Speelbal
Veel onderzoek doen, veel experimenteren en klanten vragen wat zij graag zouden zien. En een voorbeeld nemen aan andere shops die hier al mee bezig zijn.
Voorraad naar 1kg = groter menu voor de klant. Legale leveranciers = beter informatie aan de klant en betere producten. Zelf produceren en verkopen aan overige coffeeshop OF exporteren naar andere landen waar wiet legaal is.
we wachten af
We willen graag meedenken en ook als het om de uitvoering gaat ons beste beentje voor willen zetten. We hopen dat dit halfslachtige beleid snel van tafel is en dat we een gewone reguliere branche zullen zijn
weet niet!!
Wellicht moeten wij als coffeeshop meewerken aan plannen van de overheid, omdat gemeente testgemeente wil zijn in de pilot.
Wietsoorten laten testen door een labaratorium.
Wij doen ons best om de teel van de producten als wiet in eerste instantie neer te leggen bij de shops zelf .dat de shop ervoor zorg dat zijn soorten zelf kweekt onder toezicht van gemeente en justitie en gezondheidszorg. zo kweken we ook arbeid plaatsen voor iedereen .en we nemen belangrijke aspecten uit handen van de regering ze hoeven alleen maar te controleren en belastingen te heffen.Als we zoiets zouden beginnen dan zijn we hele stap in de goede richting van de achter deur.En dan zouden we met bv de Marokkaanse regering een regeling treffen voor het importeren van hasj op een legale manier zo lossen we het gehele achterdeur probleem op.
Wij laten dat aan de overheid over.

Wij zijn al een tijdje op zoek naar een goede tabakvervanger. Maar deze moet A) goed te verwerken zijn bij het maken van de voorgedraaide joints, maar ook B) goed te roken zijn (dat de joint niet uit elkaar valt bijv.) en C) dat het goed van smaak is.
Zeker! Wij hebben vele 'high end' verdampers in ons winkel assortiment. Verkopen ook veel 'Weezy Joint die je met pure wiet rookt. Wij gaan binnenkort ook experimenteren met tabaksvervangers in onze joints. Verder verkopen we ook sinds jaar-en-dag een 'blowtje gezond' een dun puur wiet jointje zonder tabak.
Zelf info over product te geven aan klant
Zo accuraat mogelijk inspringen op de vraag van de klanten. Meer wisselende speciale soorten aanbieden. Proberen de overheid er van te overtuigen goede en slimme regels te maken een een mooie cannabis industrie te laten groeien in Nederland met goede en cleane kwekers, en de mogelijkheid om aan productdifferentiatie te doen.
Zo accuraat mogelijk inspringen op de vraag van de klanten. Meer wisselende speciale soorten aanbieden. Proberen de overheid er van te overtuigen goede en slimme regels te maken een een mooie cannabis industrie te laten groeien in Nederland met goede en cleane kwekers, en de mogelijkheid om aan productdifferentiatie te doen.
Zo accuraat mogelijk inspringen op de vraag van de klanten. Meer wisselende speciale soorten aanbieden. Proberen de overheid er van te overtuigen goede en slimme regels te maken een een mooie cannabis industrie te laten groeien in Nederland met goede en cleane kwekers, en de mogelijkheid om aan productdifferentiatie te doen.
Zo transparant mogelijk naar de consument(hier zal wel de regelgeving voor moeten worden aangepast). Transparante goederen en geldstromen (digitale kassasystemen). Meer opleidings mogelijkheden (1 centraal systeem). Persoonlijk denk ik dat er meer een vorm van Cannabis Verkoop Punt gaat ontstaan. Een Cannabis winkel/Cannatheek.
Zo transparant mogelijk naar de klant toe. Zover het mogelijk is , wat lastig is door huidige regelgeving. En zo transparant mogelijk naar iedereen toe, belastingen, gemeentes, overheid een centraal opleidingssysteem voor alle coffeeshops. Coffeeshop omzetten naar een cannabisverkooppunt (ivm negatieve lading van de naam coffeeshop)
Zou t niet weten want we worden toch niet gehoord door gemeente, politie, 1e 2e kamer

Wat voor ontwikkelingen verwacht u de komende jaren als het gaat om de gebruikswijzen van cannabis?

Afschaffing van tabak. Meer eetwaren en vaporizers
Als de overheid het toestaat meer edibles.
Als roken met tabak niet meer mag in rookruimtes dat dit gebruik naar de straat verhuisd.
Als zullen steeds meer edibles gebruikt gaan worden in de coffeeshops maar er zullen ook nieuwe gebruiksruimten ontstaan, zonder toezicht zoals in de coffeeshops, waar je je cannabis wel met tabak mag roken. Simpelweg omdat de meeste mensen hasj of wiet met tabak rookt
Authentiek jointje draaien, geen technologische ontwikkelingen. Wiet roken gaat om het hele belevenis van draaien, roken naar effect/medisch effect.
CBD-markt wordt groter. En het consumeren van verschillende cannabisproducten zoals edibles wordt groter.
Colorado geeft het antwoord, vraag de wetenschappers daar maar. Dat er meer met tabaksvervangende producten wordt gerookt in plaats van tabak, of op manieren zoals met de bong of een vaporizer zodat tabak helemaal niet nodig is. Ook lijkt het me interessant als we in kunnen gaan op de vraag naar edibles, al mag dat binnen onze gemeente niet verkocht worden. We hadden als Nederland een mooie voorsprong op het gebied van wiet maar zijn nu ingehaald door Amerika. Ik hoop dat we deze achterstand weer kunnen verminderen.

Dat er mondjes maat minder tabak wordt gebruikt en er een verschuiving is richting het gebruik van eetbaar, olie en de vaporizer.
Dat er steeds meer vraag is naar tabakvervangers. Maar verder zal de vraag hetzelfde blijven.
Dat het zal toenemen daar er steeds meer bekend wordt dat het niet veel schadelijker is dan alcohol. Het is relatief veel goedkoper, veel minder schadelijk en het is een natuurproduct. Jongeren weten dit en internationaal gebeurd dit ook, ware het niet dat het in te veel landen nog verboden en strafbaar is. Maar ook dit veranderd!
De gebruikswijze zal niet veel veranderen. Het word via de coffeeshop verkocht aan de consumenten. Bij ons is het zo dat we met tabak mogen roken. dit zal zo blijven.
De verwachting dat het gebruik in combinatie met tabak zal afnemen, pure jointjes, vaporizen en eten zullen toenemen als gebruikswijzen.
Er zal toch wel meer gevaped gaan worden gezien steeds meer mensen stoppen met het roken van tabak.
Het zal aleen maar meer worden nooit minder iets wat goed is kun je niet tegen houden mensen zijn niet dom
Iedere gebruiker van cannabis gebruikt het op zijn eigen manier wat voor hem het fijnste is qua effect, dus ik verwacht weinig ontwikkelingen daarbinnen.
Ik hoop dat de overheid hier zich niet te veel mee gaat bemoeien
ik hoop dat door preventie en gezondsheids campagnes door onze overheid de consument eindelijk ook in nederland gecontroleerde schone cannabis kunnen kopen en ze de mogelijkheid krijgen om cannabis te consumeren met olien en edibles en er een einde komt aan het roken van cannabis met tabak.
Ik hoop dat we gewoon kunnen blijven blowen met tabak in de coffeeshop, zoniet denk ik dat veel mensen omkiepen en dat er meer op straat en thuis geblowd wordt
Ik verwacht meer puur roken en meer edibles, maar hopelijk ook concentraten/olien te verkopen. Vooral de vraag naar olie is redelijk gestegen
ik verwacht van de overheid dat ze ook gaan regulieren.
ik zie dat er steeds meer mensen zich bewuster worden van het gebruik van tabak in hun waar . de consument wil graag van het tabak af ze zijn bewust dat de tabak hun verslaafd maakt aan een joint. een pure joint of met een verdamper of een puur pijpje is een genotsmiddel en niet meer verslavend de tabak is de boosdoener
Ja, zie wat hier boven staat en ik denk dat dat de vraag naar edibles toe zal nemen. Maar zolang mensen tabak roken zal het jointje met tabak de voorkeur hebben. Wij verkopen geen edibles.
Meer alternatieven voor het roken van joints. Groeiende vape markt. Groeiende edibles markt. Verbod op tabak?
Meer alternatieven voor het roken van joints. Groeiende vape markt. Groeiende edibles markt. Verbod op tabak?
Meer alternatieven voor het roken van joints. Groeiende vape markt. Groeiende edibles markt. Verbod op tabak?
meer eten, drinken en puur en verdampen
Meer met tabaksvervangers werken Meer puur, tabak gaat er langzaam uit!!!
Meer verdampers
Meer vraag naar alternatieven voor Tabak, maar helaas nog steeds een gigantische vraag naar voorgerolde joints . Meer vraag naar edibles.

Meerdere soorten gebruikswijzen.
minder en eetbaar
minder tabak, meer vaporizen en edibles.
Niks
Persoonlijk denk ik dat er gestreefd moet worden naar de tabaksvrije coffeeshop, met meer edibles, drinkables en verdampers, vapes en pure wietjoints.
Producten veel meer gecontroleerd. Producten veel schoner. Producten voor consument eerlijker en goedkoper
Roken eruit, eten erin
Schoner, op een minder ongezonde manier dus.
Steeds meer legaal, ook in andere landen, grote toename van de soorten
veel meer medicinaal gebruik, is enorm in opkomst.
we hopen dat mensen steeds meer PUUR gaan roken zonder tabak
Weet niet
weet niet!!
Weinig,mensen houden lang vast aan gewoontes.
Wij denken dat het cannabisgebruik toeneemt en nog zal toenemen. De doelgroep is veel groter en diverser dan 10 jaar geleden.
Zal hetzelfde blijven

Hoe denkt u als coffeeshopeigenaar op deze ontwikkelingen in te gaan spelen?

afwachten
alles hangt van de wijsheid van onze overheid af. wij hebben geen invloed. Wij zitten al 40 jaar in een krankzinnige verdomhoek waarbij we wel cannabis mogen verkopen maar het niet mogen inkopen en er nul controle is op de kweek van deze producten. en inmiddels haalt heel de wereld ons op alle fronten in. Qua cannabiseconomie concurrentiepositie is er in amerika al zo'n voorsprong dat wij deze de anakomende 10 jaar niet meer kunnen inhalen, wederom zonde, inmiddels zijn er in andere landen wel gecontroleerde wiet en preventieprogramma's mogelijk en kan er vollop olien en eddibles geconsumeerd worden. Ik heb persoonlijk geen verwachtingen meer dat er wijze beslissingen genomen worden op politiek niveau waar wij als coffeeshophouder op in kunnen spelen.
Als de wet het toe laat ook meerdere soorten aan te gaan bieden.
daar goed in te kunnen voorzien naar de klant toe!
Dat doen we al met al het bovenstaande.
Denk dat als de mensen die er nu mee bezig zijn drama word. Er word niet gesproken met ervaren kwekers coffeeshop mensen die al langer in deze wereld mee lopen .wat als er op de straat dadelijk betere spullen te koop zijn als die wij via de staat krijgen .maken ze t straat dealen alleen maar groter en ons kapot
Door het aantal edibles uit te breiden, onze bezoekers aanmoedigen om cannabis zonder tabak te gaan proberen, Rosin sessies en de ontwikkelingen op het gebied van tabaksvrij cannabis gebruik te volgen en in te spelen op de ontwikkelingen van de benodigde parafernalia.
Door informatie te bieden en in te spelen op de vraag van de klanten zodra die vraag aantrekt. Op dit moment is er bijvoorbeeld al een vaporizer maar wordt die niet of nauwelijks gebruikt.
Door met de ontwikkeling mee te gaan.

Door zoveel mogelijk alternatieven aan te bieden om cannabis te kunnen gebruiken zonder tabak
Doorgaan op de zelfde voet, rustig geen overlast en klein blijven
Helemaal niet meer heb een grote rookcabine laten plaatsen jaren geleden en ben niet van plan om die eruit te halen. Heb genoeg van die regeltjes allemaal (blowen zonder tabak) welke idioot heeft dat bedacht dat kan alleen iemand zijn die nog nooit in een coffeeshop is geweest en weet niet wat zich afspeelt in de hele horeca!!!
Het aanbieden.
Het is wetenschap tegen ideologie.
Het voorradig blijven houden van vaporizers voor de verkoop.
Ik hoop zoveel verschillende legale producten te verkopen voorzien van de juiste product informatie tegen een eerlijke prijs
Ik zal meewerken met de overheid. De onderneming die wij hebben moet van deze tijd zijn. (Je moet overal kunnen pinnen en geaccepteerd kunnen worden als je naar de bank gaat) De imago van de coffeeshops kunnen zeker nog verbeterd worden. Het kan gelegaliseerd worden maar als dat niet gebeurd zullen de mensen altijd een vooroordeel hebben zolang je drugs verkoopt onder een gedoogbeleid.
Ingaan op de nieuwe markt die er gaat komen en zorgen dat coffeeshops een goede functie houden in onze maatschappij
Is al leuk aanbod in Nederland van goede edibles, maar regelgeving is nog vaag, hopelijk komt hier meer duidelijkheid over.
klanten informeren en voorlichting geven
Ligt aan duidelijkheid van de overheid naar de branche toe. Hoe en wat men nu echt wil, wat wel en niet kan. Wij kunnen ons alleen schikken in wat wel en niet mag.Zodat wij daar weer op kunnen inspelen
mee werken met overheid. wij zijn er al klaar voor. We zijn uitgeroepen tot beste coffeeshop van Nederland , mede omdat wij transparant zijn en graag mee willen helpen aan een beter beleid
Meebewegen met beleid en vraag.
meegroeien met de vraag
Mits we toestemming krijgen van de gemeente edibles aan de klanten bieden.
Nieuwste ontwikkelingen hiervan blijven volgen en aanbod aanprijzen
Nogmaals je hebt niets om in te spelen het enigste wat nog kan is net als zovele coffeeshops eigenaren al doen afhaalcentrum want dat scheelt een hoop gezeik
Nvt
nvt
Proberen producten te ontwikkelen en deze in het 500 grams voorraad maximum te persen.
Producten ontwikkelen. Goed assortiment wegzetten
Producten ontwikkelen. Goed assortiment wegzetten
Producten ontwikkelen. Goed assortiment wegzetten
Puur door gedraaide te verkopen
Samenwerken
Samenwerken met buitenlandse wiet merken oa uit USA. Omdat ze daar veel verder zijn dan Nederland. Daarna kan men in Nederland met kennis van USA zelf produceren en legaal exporteren naar land waar wiet legaal is.
Verdampers aanbieden

Vooruitstrevende en innovatieve manieren zoeken om wiet te roken en deze ook aanprijzen in plaats van tabak. Met het rookverbod is dit waarschijnlijk ook hard nodig omdat ik persoonlijk niet weet hoe lang er nog tabak gerookt mag gaan worden binnen de coffeeshop.
We volgen op dit moment de regering en burgemeester samen met onze advocaat en onze collega coffeeshops hier in Nijmegen
Wederom niet, overheid bepaalt de kaders, dus ben geheel afhankelijk van wat zij bepalen.
Weet niet!!
Wij gaan binnenkort de drempel van de shop verlagen door een gezelliger uitstraling zodat ook de '"nieuwe" cannabisgebruiker zich hier thuis voelt. Reeds aangeschaft een Playstation: we begrepen van klanten dat zij speciaal hiervoor uitweken naar een shop in Hengelo. Blijkbaar willen jongeren entertaint worden.
Wij zullen mee gaan met de ontwikkelingen zoals die zich dan voor zullen doen
Zo actueel mogelijk zoals het het beste aansluit bij de huidige trend.
Zodra er duidelijke regelgeving is van de overheid, kan de branche met reeds bestaande contacten en opgedane kennis hier direct op inspringen.

Heeft u nog aanvullende opmerkingen, suggesties of informatie naar aanleiding van één van de vragen?

Als we met de veranderingen in de VS en de buurlanden mee willen gaan en aanpassingen willen doen naar de regulering van de achterdeur, dan moeten wij zeker een nieuwe beleid doorvoeren. Deze beleid die moet van deze tijd zijn! De beleid van de Nederlandse coffeeshops zijn nog van de jaren 1990-1995. Ik denk dat dit de juiste moment is om de beleid zodanig te veranderen ten gunste van de Nederlandse bevolking, de staat en de coffeeshophouder zelf. Wij als Nederland moeten een voorbeeldfunctie zijn.
betrek de ondernemers er bij !!
De prijs van cannabis moet significant naar beneden, om het roken van pure joints mogelijk te maken.
Gebruik deze informatie AUB niet tegen de coffeeshops door een andere interpretatie te geven... We hebben al zo vaak in een kwaad daglicht gestaan, ik hoop dat de coffeeshop zijn identiteit kan blijven behouden en ik hoop op een volledige regulering van de achterdeur en niet zo'n half afgebakken experiment wat ze on door de strot proberen te duwen.
Go west. Ga in Colorado kijken, het wiel is namelijk al uitgevonden.
Graag discussie over digitale kassa system dan wel transparantie in geldstromen en goederen stromen. Discussie over voorverpakte artikelen of niet. Promoten van pinnen, graag vraag over verhouding tussen pinnen en contante betalingen. Cursus voor Cannabis Verkooppunt eigenaren.
graag willen wij op de hoogte gehouden worden en hopen dat de gemeente Den Haag hun beleid m.b.t. de edibles herziet.
Het is van groot belang om ons drugsbeleid te laten slagen. Om dan heel goed in gesprek te blijven met de overheid en de coffeeshop eigenaren. Alleen op die manier heeft het een grote kans van slagen.
hopelijk draagt deze enquete bij tot het in een minder negatief daglicht stellen van deze plant, die zoveel heilzame krachten heeft. Helaas heeft wiet een negatief imago, daar moet verandering in komen. Hopelijk komt het besef in Nederland ook snel, we lopen nu helaas zo achter. Het achterdeurbeleid is zo ontzettend achterhaald. Legaliseer het of verbied het, een van de twee, maar dit gedoogsysteem heeft echt zijn tijd wel gehad!

Iedereen wil de manier van gebruiken (roken en dan meestal ook nog met tabak) heel graag veranderen. Dit vraagt echter een gigantische cultuuromslag die je echt niet zomaar kunt afdwingen met regeltjes. Mensen blijven dan gewoon weg en zoeken hun heil elders. Dit geldt zeker voor de coffeeshop als 'aangewezen gebruikersruimte'. Iedereen moet de alternatieven benadrukken, beschikbaar maken, maar vooral het beschikbaar maken is een groot probleem binnen de huidige regelgeving. Het is moeilijk aan productdifferentiatie te doen op het moment dat dit allemaal binnen de 500grams norm moet gebeuren en eigenlijk de productie en verwerking binnen een grijs schemer gebied moet gebeuren. Ook bij het experiment voor gelegaliseerde wietteelt wordt hier helemaal niet over nagedacht. Er moet ruimte komen voor THC-oliën, e-liquids, de productie van edibles, wat gaan we doen met de joints, tabaksvrije joints, Nederlandse Hasj etc.etc. Ook leren de meeste jongeren al blowen voordat ze naar de coffeeshop gaan. Daar worden zij door de coffeeshops dan ook niet bereikt. De jongeren zouden bij het begin van hun "blowen" moeten leren dat ze een vaporiser moeten gebruiken in plaats van dat de coffeeshops hen dit moet afleren en laten overstappen naar een heilzamer alternatief.

Iedereen wil de manier van gebruiken (roken en dan meestal ook nog met tabak) heel graag veranderen. Dit vraagt echter een gigantische cultuuromslag die je echt niet zomaar kunt afdwingen met regeltjes. Mensen blijven dan gewoon weg en zoeken hun heil elders. Dit geldt zeker voor de coffeeshop als 'aangewezen gebruikersruimte'. Iedereen moet de alternatieven benadrukken, beschikbaar maken, maar vooral het beschikbaar maken is een groot probleem binnen de huidige regelgeving. Het is moeilijk aan productdifferentiatie te doen op het moment dat dit allemaal binnen de 500grams norm moet gebeuren en eigenlijk de prodcutie en verwerking binnen een grijs schemer gebied moet gebeuren. Ook bij het experiment voor gelegaliseerde wietteelt wordt hier helemaal niet over nagedacht. Er moet ruimte komen voor THC-oliën, e-liquids, de productie van edibles, wat gaan we doen met de joints, tabaksvrije joints, Nederlandse Hasj etc.etc. Ook leren de meeste jongeren al blowen voordat ze naar de coffeeshop gaan. Daar worden zij door de coffeeshops dan ook niet bereikt. De jongeren zouden bij het begin van hun "blowen" moeten leren dat ze een vaporiser moeten gebruiken in plaats van dat de coffeeshops hen dit moet afleren en laten overstappen naar een heilzamer alternatief.

Iedereen wil de manier van gebruiken (roken en dan meestal ook nog met tabak) heel graag veranderen. Dit vraagt echter een gigantische cultuuromslag die je echt niet zomaar kunt afdwingen met regeltjes. Mensen blijven dan gewoon weg en zoeken hun heil elders. Dit geldt zeker voor de coffeeshop als 'aangewezen gebruikersruimte'. Iedereen moet de alternatieven benadrukken, beschikbaar maken, maar vooral het beschikbaar maken is een groot probleem binnen de huidige regelgeving. Het is moeilijk aan productdifferentiatie te doen op het moment dat dit allemaal binnen de 500grams norm moet gebeuren en eigenlijk de prodcutie en verwerking binnen een grijs schemer gebied moet gebeuren. Ook bij het experiment voor gelegaliseerde wietteelt wordt hier helemaal niet over nagedacht. Er moet ruimte komen voor THC-oliën, e-liquids, de productie van edibles, wat gaan we doen met de joints, tabaksvrije joints, Nederlandse Hasj etc.etc. Ook leren de meeste jongeren al blowen voordat ze naar de coffeeshop gaan. Daar worden zij door de coffeeshops dan ook niet bereikt. De jongeren zouden bij het begin van hun "blowen" moeten leren dat ze een vaporiser moeten gebruiken in plaats van dat de coffeeshops hen dit moet afleren en laten overstappen naar een heilzamer alternatief.

Iedereen wil de manier van gebruiken (roken en dan meestal ook nog met tabak) heel graag veranderen. Dit vraagt echter een gigantische cultuuromslag die je echt niet zomaar kunt afdwingen met regeltjes. Mensen blijven dan gewoon weg en zoeken hun heil elders. Dit geldt zeker voor de coffeeshop als 'aangewezen gebruikersruimte'. Iedereen moet de alternatieven benadrukken, beschikbaar maken, maar vooral het beschikbaar maken is een groot probleem binnen de huidige regelgeving. Het is moeilijk aan productdifferentiatie te doen op het moment dat dit allemaal binnen de 500grams norm moet gebeuren en eigenlijk de prodcutie en verwerking binnen een grijs schemer gebied moet gebeuren. Ook bij het experiment voor gelegaliseerde wietteelt wordt hier helemaal niet over nagedacht. Er moet ruimte komen voor THC-oliën, e-liquids, de productie van edibles, wat gaan we doen met de joints, tabaksvrije joints, Nederlandse Hasj etc.etc. Ook leren de meeste jongeren al blowen voordat ze naar de coffeeshop gaan. Daar worden zij door de coffeeshops dan ook niet bereikt. De jongeren zouden bij het begin van hun "blowen" moeten leren dat ze een vaporiser moeten gebruiken in plaats van dat de coffeeshops hen dit moet afleren en laten overstappen naar een heilzamer alternatief.

Ik hoop dat het trimbos instituut nu eens echt onbevoordeeld zonder eigen mening de mensen in het veld met veel ervaring serieus gaat nemen
Ik hoop dat u de uitslag van de onderzoeken met ons wilt delen, zodat we er zelf ook meer over kunnen leren en ons aanbod kunnen aanpassen op de innovatieve manieren van het roken van cannabis tegenwoordig.
Ik vind de vragen erg algemeen gericht. Aan de vraagstelling merk ik dat er geen rekening is gehouden met dat de regels voor coffeeshops per gemeente verschillen. De vragenlijst is naar mijn idee opgesteld door mensen die zelf weinig tot geen ervaring hebben met soft drugs en coffeeshops, erg jammer want zo is de uitslag ook niet altijd juist
In onze gemeente Den Haag is de verkoop van edibles verboden. Wij verkochten een paar maanden terug rond de 50 edibles per dag. Het mooie daarvan is dat het PUUR is zonder tabak en dat we per edible precies wisten wat er in zat en waar het vandaan kwam. Vele kanker patienten hadden er baat van en het is ook heel goed te doseren ! Belachelijk ook dat de gemeente Den Haag het niet wil. Het is per gemeente verschillend, in Amsterdam mag het wel. Wij zijn voor PUUR roken of vapen en vooe edibles,
Ja laat de gemeente eens met ons praten en maak eerst t beleid wat er nu is gelijk in heel t land
Ja, misschien cursus voor eigenaren over werking coffeeshop. Kassa systemen endergelijke voor iedereen gelijk cursus voor personeel van shops.
Uiteraard is het het beste om niet te roken, en niet te drinken. Maar als je dan toch wil zondigen/ genieten dan kun je beter een joint opsteken dan een paar biertjes drinken. Al was het maar vanwege je gezondheid. Jammer dat dit verhaal zo weinig aan het licht komt. Als het aan de conservatieve partijen/ mensen ligt dan roken we niet, drinken we niet en zitten we iedere zondag in de kerk/ moskee.
voorstander van regulering maar in grensgemeentes zal ook aan de buitenlander verkocht moeten worden anders gaat de straathandel weer toenemen zoals in 2012
We hopen echt op een werkbare goede regeling van de achterdeur en de decriminalisering van onze branche
Wij coffeeshops willen dat de handelsvoorraad van maximaal 500 gram naar 5 kg gaat want onze koeriers worden regelmatig overvallen omdat ze vaak meerdere keer per dag heen en weer moeten wat ze een makkelijke prooi maakt voor kwaadwillenden Wij, als coffeeshops, zien graag een transparant systeem tegemoet waarin elke coffeeshop zijn eigen voorraad mag telen (gereguleerd). Dit onder toeziend oog van de overheid. Elke coffeeshop mag een locatie hebben waarin geteeld mag worden, echter wel de hoeveelheid die past bij de huidige omzet. Bij de teelt mag ten alle tijden een controle plaatsvinden, zoals cameratoezicht, controle op opslag etc. Hierdoor worden de teeltlocaties beheersbaar en is de kans op een overval nihil. Tevens bestaat er voor de coffeeshopondernemers dan een concurrentiestrijd wat de consument ten goede komt.
zorg dat de cannabis en cannabisvoeding op pgr's (PLANT GROW REGULATORS) gecontroleerd gaat worden omdat straks een hele generatieblowers hier kanker van krijgt. en/of zorg dat de wiet die uit canada en amerika komt niet hier op de markt verkrijgbaar is.

Trimbos instituut